

Využití finanční podpory u studentů UTB s dopadem na jejich socioekonomický status

Jana Chašová

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Jana Chašová
Osobní číslo: M18427
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Veřejná správa a regionální rozvoj
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Využití finanční podpory u studentů UTB s dopadem na jejich socioekonomický status

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši a formulujte teoretická východiska pro zpracování praktické části.

II. Praktická část

- Analyzujte současnou situaci a prostředky k finanční podpoře vysokoškolských studentů.
- Proveďte průzkum využití finanční podpory vysokoškolskými studenty na UTB a vyhodnotte získané poznatky.
- Navrhněte opatření k podpoře informovanosti studentů v oblasti možností využití finančních podpor.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: Tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- CURAJ, Adrian. et al. *The European Higher Education Area*. 2 nd ed. Berlin: Springer International Publishing, 2015, 906 p. ISBN 978-3-319-20877-0.
- DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra, Jiří SMRČKA. *Leska a bída vzdělávání. Vysoké školství jako zrcadlo české společnosti v časech volného trhu*. Praha: Euromedia, 2018, 208 s. ISBN 978-80-242-6106-5.
- HAMPLOVÁ, Dana, Tomáš KATRŇÁK (eds.). *Na vzdělání záleží*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018, 227 s. ISBN 978-80-7325-457-5.
- JÍLEK, Dalibor, Jaroslav Větrovským Katarína Šmigová. *Segregace, vzdělávací příležitost a závazky států*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 200 s. ISBN 978-80-7478-762-1.
- ŠTOGR, Josef. *Proč nevíme, co jsou peníze*. Praha: Generation Europe, 2014, 227 s. ISBN 978-80-905308-6-7.

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Adriana Knápková, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: 15. ledna 2021
Termín odevzdání bakalářské práce: 18. května 2021

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 9. 6. 2021

Jméno a příjmení: Jana Chašová

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Hlavním cílem bakalářské práce je poukázat na problematiku spojenou s finanční nestabilitou studentů vysoké školy během jejich studia a nedostatečnou informovaností studentů. Studenti jsou v nepříznivých situacích nuceni získat finanční prostředky z několika nabízejících se zdrojů, které pro ně mohou představovat určitá rizika do budoucna. Nesprávné rozhodnutí se pak může nepříznivě projevit na socioekonomickém statusu studenta. Teoretická část je věnována literární rešerši, která popisuje základní vymezení pojmů v oblasti terciárního vzdělávání, následně pak socioekonomického statusu a rodinných vlivů dopadajících na děti a studující. Praktickou část tvoří dotazníkové šetření na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a polostrukturovaný rozhovor s vybranou osobou. K podpoře informovanosti byla vypracována informační brožura, zřízení finančního poradenství pro studenty, a nakonec lepší prezentace finanční podpory na webových stránkách.

Klíčová slova: Terciární školství, finanční podpora, stipendium, socioekonomický status, informovanost

ABSTRACT

The main goal of the bachelor's thesis is to point out the issues associated with the financial instability of university students during their studies and insufficient information of students. In unfavorable situations, students are forced to obtain financial resources from several available sources, which may represent certain risks for them in the future. The wrong decision can then adversely affect the socio-economic status of the student.

The theoretical part is devoted to a literature search, which describes the basic definition of concepts in the field of tertiary education, followed by socio-economic status and family influences affecting children and students. The practical part consists of a questionnaire survey at Tomas Bata University in Zlín and a semi-structured interview with a selected person. An information brochure, the establishment of financial counseling for students, and finally a better presentation of financial support on the website were developed to promote awareness.

Keywords: Tertiary education, financial support, scholarship, socio-economic status, awareness

Ráda bych poděkovala doc. Ing. Adrianě Knápkové, Ph.D. za vedení bakalářské práce a konzultace, které mi poskytnuty. Další poděkování patří mé konzultantce Ing. Denise Karolyové za cenné rady, podporu, směr, motivaci a cílenou kritiku, která byla důležitou součástí k dokončení mé práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 TERCIÁRNÍ UNIVERZITNÍ A NEUNIVERZITNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V ČR	13
1.1 VYSOKOŠKOLSKÝ SYSTÉM V ČR.....	13
1.1.1 Vysoké školy veřejné	14
1.1.2 Vysoké školy státní	14
1.1.3 Vysoké školy soukromé	15
1.2 ROZDÍLY MEZI VEŘEJNOU, STÁTNÍ A SOUKROMOU VYSOKOU ŠKOLOU V ČR	16
1.3 FINANCOVÁNÍ VYSOKÝCH ŠKOL	16
1.3.1 Student VŠ	17
2 SOCIÁLNÍ VLIVY NA VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁNÍ	19
2.1 SOCIOEKONOMICKÝ STATUS.....	19
2.2 VLIV RODINY NA VZDĚLÁVÁNÍ.....	19
2.3 KVALITA VZDĚLÁNÍ PODLE FINANČNÍ SITUACE RODINY	20
2.4 DOPADY RODINNÝCH A VZDĚLÁVACÍCH ASPEKTŮ NA DNEŠNÍ POPULACI.....	21
2.4.1 Myšlení populace s nižším vzděláním	21
2.4.2 Myšlení populace s vyšším vzděláním.....	21
2.5 SEGREGACE.....	22
2.5.1 Dopady segregace ve společnosti a vzdělávání	23
2.5.2 Důležitost začlenění do společnosti	23
3 EKONOMICKÉ MOŽNOSTI A NÁSTROJE ZABEZPEČENÍ STUDENTA VYSOKÉ ŠKOLY	24
3.1 FINANČNÍ PODPORA VE SVĚTE A V ČR.....	24
3.2 POSKYTOVANÁ STIPENDIA STUDENTŮM V ČR.....	25
3.2.1 Ubytovací stipendium	25
3.2.2 Sociální stipendium	25
3.2.3 Mimořádné stipendium	26
3.2.4 Prospěchové stipendium.....	26
3.2.5 Další poskytovaná stipendia.....	26
3.3 STUDENTSKÉ ÚVĚRY	26
3.3.1 Kontokorentní účet studenta	27
3.3.2 Speciální studentské úvěry	27
3.3.3 Obecné podmínky pro poskytnutí studentského úvěru	27
3.3.4 Výhody a nevýhody studentských úvěrů	28
3.4 PRACOVNÍ ČINNOST U STUDENTŮ VYSOKÝCH ŠKOL.....	29

3.4.1	Dohoda o provedení práce	29
3.4.2	Dohoda o pracovní činnosti	29
3.4.3	Daňové úlevy pro studenty.....	30
3.4.4	Porovnání dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti	31
3.5	FINANČNÍ GRAMOTNOST.....	31
II	PRAKTICKÁ ČÁST	33
4	UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ	34
4.1	HISTORIE UTB	34
4.2	UNIVERZITA TOMÁŠE BATI DNES	34
4.3	POČET STUDENTŮ ZA ROK 2015-2019	35
4.4	POSKYTOVANÁ POMOC OD UTB	35
4.4.1	Akademická poradna.....	35
4.4.2	Studentská účetní a daňová kancelář.....	37
4.4.3	Workshop Základy finanční gramotnosti.....	37
5	ANALÝZA STIPENDIÍ UTB ZA ROK 2015-2019.....	38
5.1	PŘEHLED VYPLACENÝCH SOCIÁLNÍCH STIPENDIÍ ZA ROK 2016-2019	38
5.2	PŘEHLED VYPLACENÝCH STIPENDIÍ V PŘÍPADĚ TÍŽIVÉ SOCIÁLNÍ SITUACI STUDENTA ZA ROK 2015-2019.....	40
5.3	PŘEHLED VYPLACENÝCH STIPENDIÍ NA UBYTOVÁNÍ Z ROK 2015-2019	41
6	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	42
6.1	OTÁZKY A VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	43
6.2	SHRnutí DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	54
7	POLOSTRUKTUROVANÝ ROZHOVOR	55
8	SHRnutí ANALYTICKÉ ČÁSTI	57
9	NÁVRH OPATŘENÍ PRO PODPORU INFORMOVANOSTI STUDENTŮ	59
	ZÁVĚR	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	68
	SEZNAM GRAFŮ	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	70
	SEZNAM TABULEK.....	71
	SEZNAM PŘÍLOH.....	72

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá problematikou nepříznivé finanční situace vysokoškolských studentů v průběhu jejich studia. Ukazatel, který determinuje postavení jedince ve společnosti a jeho finanční blahobyt je socioekonomický status. Studium vysoké školy vyžaduje určité zdroje, a jejich nedostatek může jedince v průběhu studia poškodit. Úspěch studia může být také do značné míry ovlivněn výchovou a rodinným společenským postavením. Okolnosti studentů jsou rozmanité a k dosažení rovných příležitostí v oblasti vzdělávání je potřeba, aby byli studenti s nedostatečnými finančními prostředky informováni o svých možnostech.

System veřejného terciárního vzdělávání v České republice sice umožňuje studentům bezplatně studovat, ale pro získání kvalitního vzdělávání je potřeba zajistit jedinci čas, finanční prostředky a zázemí pro plnění povinností souvisejících se studiem. Určitá část populace studentů má problémy při zajištění techniky potřebné pro studium, učebních materiálů nebo např. placení kolejních zařízení.

Vysokoškolské vzdělání je určitým indikátorem kvalitního lidského kapitálu, který signalizuje, že se jedinec jednou může stát elitní pracovní silou. Od takového jedince se očekává, že bude dbát na svůj vzhled a udržovat či rozvíjet sociální kontakty. Je to určitý společenský tlak, který jedinci může také v určitých případech generovat další náklady.

Přestože ve společnosti existují nerovnosti ve vzdělávání a jedinci naráží na určité bariéry, existují systémové nástroje, které zajišťují určitou míru finanční podpory. Bakalářská práce se více zaměřuje na stipendia, studentské úvěry a další zvýhodnění, které obnáší studentský status v ČR. Práce cílí na zvyšování informačního povědomí o dostupných možnostech a prevenci předčasného ukončení VŠ zapříčiněného nedostatkem finančních zdrojů.

Autorka je přesvědčena o důležitosti marketingové intervence v oblasti informovanosti studentů v rovině možností finanční pomoci a podpory. Studenti nemusí být vždy srozuměni s možnostmi, které univerzita nabízí. Studenti navíc nemusí mít finanční problémy už od raného dětství, ale mohou se dostat do potíží až během studia. Na základě toho může informativní kampaň být jednoduchým a levným řešením pro objasnění přehledu o poskytovaných finančních podporách.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cíle

Bakalářská práce má za cíl poukázat na finanční situaci studentů během jejich studia. Dalším cílem je podpořit informovanost studentů o poskytovaných stipendiích.

Metody výzkumu

V teoretické části je využita metoda komparace. Zde budou rozebrány základní informace, ze kterých vyplývá problematika řešeného tématu.

K vyhotovení bakalářské práce je nedílnou součástí praktická část, ve které je analyzován aktuální stav informovanosti studentů formou kvantitativního výzkumu. Tato metoda výzkumu byla zvolena jako primární pro bakalářskou práci. Zkoumaným faktorem je postavení v rodině, které je součástí socioekonomického statusu. Dalším zkoumaným rysem je poskytnutá finanční pomoc nejen od rodinných příslušníků, ale i od Univerzity Tomáše Bati. Po provedeném zkoumání následuje analýza, jak vysoký je zájem o toto socioekonomické téma. Důležitou součástí dotazníkového šetření, které je primární součástí kvantitativního výzkumu, jsou i finanční přehledy měsíčních výdajů a příjmů. Po analyzování výsledků dotazníkového šetření bude následovat další metoda výzkumu. Jako druhý a podpůrný postup pro analýzu praktické části, byla zvolena kvalitativní metoda výzkumu. V kvalitativní části je zprostředkován rozhovor s odborníkem na toto téma. Byl zvolen polostrukturovaný rozhovor, který byl zaměřen na několik oblastí a na základě získaných informací, bylo nutné rozhovor směřovat spíše k diskusi a na neúplné informace navázat dalšími otázkami.

Sběr dat

Sběr dat probíhal kvantitativní metodou, a to formou dotazníkového šetření. V dotazníkovém šetření bylo zvoleno 17 cílených otázek a 3 obecné na základě literární rešerše. Otázky byly voleny pouze uzavřené pro větší přehlednost při zpracování a zároveň pro rychlejší a komfortnější vyplnění ze strany respondentů. Tyto otázky byly kategorizované do třech základních okruhů. V prvním okruhu otázek bylo zjišťováno, jaké povědomí mají studenti univerzity o finanční podpoře během studia poskytované formou stipendií. Ve druhém okruhu se dotazník zabýval otázkami, zda zasahuje do jejich životů finanční podpora rodiny, či je nutno chodit na brigády a jaký vliv na ně tyto faktory mají. Poslední okruh otázek byl zaměřován přímo na finanční situaci studentů, kde byly zjišťovány jejich výdaje a příjmy. Respondenty se stali studenti všech fakult Univerzity

Tomáše Bati. Lze říci, že data, která byla získána nejsou rovnoměrně rozdělená v rámci fakult, protože více než polovina respondentů studuje na Fakultě managementu a ekonomiky.

Sběr dat byl proveden prostřednictvím sociálních sítí v ročníkových skupinách na Facebooku. Byli osloveni jednotliví studující opět formou sociálních sítí, kde byl dotazník rozšířen jak na Facebooku, tak i na Instagramu.

Další sběr dat proběhl formou kvalitativního výzkumu přesněji polostrukturovaného rozhovoru s vybranou osobou. Zde bylo připraveno 7 cílených otázek. Zodpovězeno bylo nakonec otázek více, a to z důvodu, že respondent poskytl několik zajímavých poznatků, které přiváděly autorku na další otázky. Polostrukturovaný rozhovor byl prováděn až po analýze kvantitativní části výzkumu. Cílem rozhovoru bylo vyvrátit nebo potvrdit výsledky dotazníkového šetření a rozvinout tuto problematiku s odborníkem.

Časové ohraničení sběru dat

Otázky do dotazníkového průzkumu byly tvořeny po zpracování teoretické části bakalářské práce. Otázky byly voleny na základě získaných informací o této problematice v teoretické části. Dotazníkové šetření proběhlo na přelomu měsíce března a dubna roku 2021. Prezentace na sociálních sítích trvala přibližně jeden měsíc, a to do konce dubna. Zpracování výsledků kvantitativního výzkumu bylo provedeno v prvním květnovém týdnu. Následoval rozhovor s odborníkem na danou problematiku, kdy z důvodu časového vytížení respondenta byla kvalitativní část splněna v polovině května. Rozhovor trval necelých 60 minut. Následné zpracování výsledků polostrukturovaného rozhovoru trvalo přibližně jeden den.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TERCIÁRNÍ UNIVERZITNÍ A NEUNIVERZITNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V ČR

Každá vyspělá země má svůj vzdělávací řád, který může být nazýván jako vysokoškolské vzdělání. Momentálně se vyskytuje čím dál častěji odborný výraz terciární vzdělávání. (Urbánek, 2007, s. 13)

V 90. letech minulého století se začal český vzdělávací systém srovnávat s univerzitami cizích zemí. Podle obsahu a skladby se později ukázalo, že koncepce vysokoškolského vzdělání není dostačující. V ostatních zemích se pracuje s pojmem terciární vzdělávání. To plyne z *Mezinárodní normy pro klasifikaci vzdělání ISCED 1997*. Výraz pro terciární vzdělávání je definován tak, že součást vysokoškolského vzdělávání je na prvním místě, avšak obsahově je více účelnější. (Průcha, 2007, s. 141)

Mezi rozdíly ve vysokoškolském vzdělávání a terciárním vzdělávání patří např. délka studia, typ studia nebo zaměření univerzity na programy vysokých škol. Instituce se řadí podle klasifikace ISCED¹. (Urbánek, 2007, s. 14)

Vysoká škola univerzitní je v zákoně definována následovně. *„Vysoká škola univerzitní může uskutečňovat všechny typy studijních programů a v souvislosti s tím vědeckou a výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost.“* (§ 2 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách)

Naopak vysoká škola neuniverzitní se vyznačuje takto. *„Vysoká škola neuniverzitní uskutečňuje bakalářské studijní programy a může též uskutečňovat magisterské studijní programy a v souvislosti s tím výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost. Vysoká škola neuniverzitní se nečlení na fakulty.“* (§ 2 odst. 5 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách)

1.1 Vysokoškolský systém v ČR

Účelem kvalitního školství bylo vytváření vzdělání nejen pro ty, kteří chtěli být na vysokých postech v podnicích s cílem rozhodovat, ale i pro populaci, která smýšlela jít do oborů, které nejsou snadno dosažitelné bez kvalitního vzdělání. Jedná se například o věnování se právu, medicíně či vědě. Ve většině terciárního vzdělávání se vysoké školy věnují výuce, která se zabývá výrobou a produkcí zboží. Všestranné terciární vzdělávání díky tomu pomáhá

¹ ISCED – Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání

k nárůstu přizpůsobení se neustálým přechodům v sociálních a technologických směrech. (Trow, Martin, 1997, In: Libor Prudký, Petr Pabian, Karel Šíma, 2010, s. 17)

Vysoké školy se rozdělují do třech hlavních kategorií. V České republice to jsou vysoké školy veřejné, dále školy státní a nakonec soukromé.

1.1.1 Vysoké školy veřejné

Tyto vzdělávací instituce se vyznačují především tím, že jsou finančně zaštitovány státem. Pro jedince, kteří se hlásí na vysokou školu to znamená, že ve standardní situaci jsou studentům odpuštěny poplatky za učení se na akademické půdě. O chod univerzity se starají především osoby pověřené výkonnou mocí. Mezi orgány, které jsou povinné pro řízení vysokých škol patří rektor, kvestor, akademický senát, vědecká rada, správní rada a disciplinární komise. Každé toto zastoupení má své povinnosti podle existujícího zákona. (Pelcová, 2010)

Rozpočet veřejné vysoké se vytváří na kalendářní rok a nesmí být sestaven s deficitem. Mezi příjmy vysoké školy spadá ať už příspěvek, který plyne ze státního rozpočtu tak i dotace vypláceny státem. Tyto příspěvky jsou ale vypláceny účelně, a to na vzdělávací, vědeckou, inovační nebo také i uměleckou činnost. Dalšími příspěvky, které VŠ započítává do svých příjmů jsou poplatky spojené se studiem (přihláška ke studiu, překročená doba studia atd..). Výnosy, se kterými vysoká škola hospodaří mohou plynout jak z majetku, nebo také z doplňkové činnosti. Do příjmů se také započítávají dary a dědictví. (Hlava I Veřejná vysoká škola, 1998)

1.1.2 Vysoké školy státní

V této kategorii jsou zastoupeny pouze dvě vysoké školy, a to Univerzita obrany v Brně a Policejní akademie České republiky v Praze. Jde o instituce, které jsou financovány ze státního rozpočtu. Spadají pod Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra, což znamená, že jsou jejich zřizovateli. Tyto školy jsou nepostradatelnou součástí České republiky z hlediska obrany státu, z čehož vyplývá, že studenti jsou učeni jako posily pro ozbrojené síly státu. (Vzdělávání, 2020)

Student této univerzity se při přijetí dostává do služebního poměru, na něhož se uplatňuje zákon o vojácích z povolání. Služební poměr poskytuje pravidelný měsíční plat už po dobu studia. (Historie, 2021)

Policejní akademie ČR v Praze je jedinou státní školou, kde má uchazeč možnost dostat se do služebního poměru v širší míře, než je voják z povolání. Tato škola je zřizována Ministerstvem vnitra. (O škole, 2018)

1.1.3 Vysoké školy soukromé

Soukromé vysoké školy jsou v České republice zastoupeny přibližně stejným počtem jako vysoké školy veřejné. Rozdíl v těchto institucích je ale zásadní. Už od názvu lze odvodit, že soukromou vysokou školu nezřizuje stát, ale právnická osoba. Důležitou položkou je tzv. školné tedy poplatky za studium. Počátkem soukromých škol je rok 1990, kdy se v ČR objevily první instituce založené právnickými osobami. (Průcha, 2014, s. 255)

Soukromé školy stále bojují s nedůvěrou budoucích studentů. Poměrná většina z nich se bojí, že bakalářský titul získají pouze tím, že si ho zaplatí. V anglosaských zemích najdeme spoustu vysokých soukromých škol, kde se ctí tradice vzdělávání jako by měla status veřejné vysoké školy. Studenti jsou nuceni platit poplatky za studium, škola ale potřebuje finanční oporu nejen ze školného, a tak funguje na příspěvcích formou darů, od nadačních fondů apod. Je to z důvodu udržení si stabilní ekonomické situace a vyhnutí se tak jakýmkoliv ekonomickým výkyvům. Velké dary ať už se jedná o zázemí, majetek nebo např. materiály k učivu věnují „sponzoři.“ Jedná se především o úspěšné absolventy, nebo firmy se kterými má škola dobrý vztah. V sedmi anglosaských královstvích dbají na kvalitu a úroveň vysoké školy, byť je to soukromá VŠ. Jsou zde zřizovány jak akademické, tak správní orgány, což u soukromých škol nebývá zvykem. (Dvořáková, 2018, s. 27)

Naopak v České republice při zakládání soukromé školy není běžné, aby zakladatel byl v začátku svého podnikání podpořen. Je vázán sám na sebe a musí se obejít bez jakékoliv státní podpory. Nefungují zde ani dary od úspěšných absolventů nebo jiných donátorů. Co je však velkým mínusem v soukromém sektoru školství ČR je absence veškerých řídicích orgánů. V praxi to znamená, že jedna osoba řídí celou instituci a jedná se podle ní, zpravidla to bývá majitel. Majitele lze rozdělit do dvou kategorií. V první kategorii majitel vybere nejvíce kompetentní osobu, které svěří úlohu rektora, ředitele školy nebo akademického pracovníka školy. Ten má na starosti především vnitřní správu jako je např. přijímaný počet studentů. Avšak co se týče financí a personální oblasti, tento okruh majitel zřizuje většinou sám. Druhá kategorie je jednodušší, zde se nic nedělí. Vlastník se pověří zároveň rektorem a rozhoduje o všem sám. Zde je pak soukromá vysoká škola zrcadlem vlastníka. Věc, která byla opomenuta v zákoně je povinnost dozorčí rady, samosprávných nebo akademických orgánů, které by zajišťovaly alespoň rovnoměrnou úroveň kvality vzdělání. Informace o soukromých

školách je možno nalézt ve vícero zákonech. V zákoně o vysokých školách je možno se dočíst, jak zřídit a jak ukončit činnost. Pokud je potřeba větší informovanosti, je zde nutné nahlédnout do občanského zákoníku nebo do zákona o obchodních korporacích. Pod zákon o vysokých školách spadá většinou vysoká škola veřejná. (Dvořáková, 2018, s. 27-29)

1.2 Rozdíly mezi veřejnou, státní a soukromou vysokou školou v ČR

Tabulka informuje o základních rozdílech mezi veřejnými, státními a soukromými vysokými školami.

Tabulka 1 Rozdíly mezi veřejnou, státní a soukromou VŠ v ČR (zdroj: ČSÚ, Zákon o vysokých školách, vlastní zpracování)

	Veřejná VŠ	Státní VŠ	Soukromá VŠ
Poplatky za studium	Ne	Ne	Ano
Zřizovatel	Stát	Stát	Právnícká osoba
Počet škol zastoupených v ČR	26	2	33
Počet studentů na VŠ za rok 2019/2020	272 388	Nezveřejněná data	27 515
Řídící osoba VŠ	Rektor	Rektor	Jakákoliv pověřená osoba zřizovatelem

1.3 Financování vysokých škol

Financování terciárního vzdělávání je zřízeno zákonem o vysokých školách. Zákon se dělí na tři základní části. Financování veřejných vysokých škol, soukromých škol a státních škol.

Finanční pomoc, která může být poskytnuta vysoké škole veřejné se skládá např. z darů. Výnosy, díky kterým si vysoká škola udržuje finanční stabilitu mohou plynout i z majetku a prostředků ze státních fondů či rozpočtů obcí a krajů. Již zmíněné finanční nástroje se řadí mezi „prostředky poskytované z jiných veřejných zdrojů.“ Peněžní prostředky poskytované VŠ v této kategorii se tedy dělí na vícezdrojové financování. Hlavní finanční podporou jsou peněžní nástroje, které poskytne stát ze státního rozpočtu. Jde přímo o podporu od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Jedná se přibližně o 70 % podpory každý rok.

Každá veřejná vysoká škola podléhá kontrole o hospodaření vysokých škol, kde musí předložit vyhodnocení hospodaření za uplynulý kalendářní rok MŠMT. Tento typ školy nikdy nesmí sestavit rozpočet jako schodkový.

Státní vysoká škola je další z kategorií, která je financována ze státního rozpočtu, ale zároveň i od ústředních orgánů, kam tyto školy spadají, což je Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany. V určitých případech jsou uděleny i výjimky, kde finanční podporu poskytne i MŠMT, za předpokladu, že jsou peníze věnovány studentů a studijním programům, kteří nejsou vojáky v aktivní činnosti. Jedná se především o podporu bezpečnostních studií apod.

Soukromá vysoká škola jakožto právnický subjekt je povinna si veškeré financování hradit sama. Znamená to tedy, že tato právní korporace si musí zajistit finanční prostředky na výzkumnou, uměleckou nebo další činnost. MŠMT vyjadřuje podporu soukromým školám tím, že právnické osobě jsou poskytnuty dotace na sociální a bytovací stipendium. Je možné vyžádat další dotace, a to na vývoj a výzkum, který se ale řídí zvláštními předpisy. V zákoně 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. (Česká-republika, 2018)

1.3.1 Student VŠ

Studentem se rozumí člověk, který navštěvuje školu za účelem obohacení svých znalostí v prezenční, či kombinované formě studia. Student kombinované formy studia, aby dosáhl stejných výsledků jako student studia prezenčního, absolvuje konzultace individuální, nebo společné s vyučujícími studijních programů. Tento druh studia je založen především na samostudiu. Kontrolou nad hladkým průběhem studia jsou praxe, zápočty, zkoušky či jiné seminární a písemné práce. (Kolář, 2012, s. 134)

V dnešní době se rozmohl trend pojmenovávat ve společnosti populaci jako klienty, nebo kolegy, ať už se jedná o pacienty v lékařských zařízeních nebo např. o čtenáře v knihovnách. Výjimkou tomu není ani školství. Často bývá student označován jako klient, nebo kolega. Je dobré si porovnat, co tyto slova vlastně znamenají v kontextu studenta na vysoké škole. Student byl vždy jedním z účastníků, který se podílel na společenských postojích se svými spolužáky, či vyučujícími. Oslovením kolego vyučující přijímá studenta právě do dané probírané problematiky a dává mu najevo jeho zájem o zapojení se do diskuze. Student neboli kolega je vnímán jako subjekt skupiny, který může něco změnit a zaobírá se problematikou, jíž může ovlivnit veřejný zájem.

Student jako klient má zcela jiný status. Zde se jedná především o subjektivní pohled studenta. Není brán v potaz veřejný zájem společnosti a vyučujících. Škola, která nahlíží na studenty jako na klienty předpokládá úspěch svých studentů, kteří později svou vděčnost za získání titulu vysoké školy vrátí. Znamená to, že pokud instituce vyjde „klientovi“ vstříc a bude úspěšný, bude úspěšná i vysoká škola. Je to často spojováno s dosaženým titulem, nikoliv se zájmem o studovanou problematiku. Pokud student dosáhne titulu a škola jedinci bez ohledu na vědomosti udělí titul, stoupá ve společnosti nahoru. (Dvořáková, 2018, s. 143-145)

2 SOCIÁLNÍ VLIVY NA VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁNÍ

Jedinec i celá společnost spoléhá na nejvýznamnější hodnotu a to vzdělání. Je to především podmínka socializace jedince do skupiny, a to jak ve společnosti, tak i v ekonomickém vědění. Ve společnosti jde o obsazení vyšších příček na základě právě uváděného vzdělání. Autor považuje za nutné zajistit jednotný přístup ke vzdělání každému, a to bez rozdílů jak zdravotních nebo sociálních vlivů. (Šámalová, 2016, s. 9)

2.1 Socioekonomický status

Socioekonomický status je sociální postavení jednotlivce nebo skupiny. Často se měří jako kombinace vzdělání, peněžních příjmů a povolání. Zkoumání socioekonomického statusu často odhaluje nerovnosti v přístupu k finančním zdrojům a problémy spojené s privilegovanými, mocnými a kontrolními prostředky. (Socioeconomic status, 2019)

Bylo navrženo několik klasifikačních systémů. Jednoduché rozdělení dle povolání, které obvykle úzce souvisí s finančním příjmem a úrovní vzdělání. Další jsou složitější systémy, které bývají založeny na konkrétních podrobnostech jako např. úroveň vzdělání, úroveň příjmů, nebo jaké povolání člověk vykonává. Do podrobnějších kritérií spadá i místo bydlení, zda se jedná o podnájem či bydlení vlastní. Podle čeho se určuje socioekonomický status je i etnický původ nebo kulturní charakteristiky cizí země. (Socioeconomic status, 2021)

2.2 Vliv rodiny na vzdělávání

Rodinné prostředí je jedním z důležitých aspektů pro budoucí volbu při rozhodování jak ve vzdělávání, tak v kariérním postupu. Výzkumy zabývající se sociologií prokázaly, že rodinné prostředí má vliv na transformaci životního stylu, na kariérní a životní dráhu.

Důležitou roli at' už v dosaženém vzdělání nebo dosažených pracovních příležitostech rodičů hraje socioekonomický status a tradice rodiny. Tyto aspekty se odrážejí do svobodného rozhodování jednotlivce jak v profesní kariéře, tak i v cestě za vzděláním. Jsou to i vlivy, díky kterým rodiče přenášejí informace na dítě. Dítě na základě autonomie² a informací od rodičů je vedeno cestou podle nejlepšího vědomí a svědomí.

Na základě výzkumů prováděných v odvětví sociologie potvrzuje bádání rozdíly v přístupu rodičů, kteří mají vyšší socioekonomický status a rodičů, kteří naopak mají nižší

² Autonomie – relativní samostatnost vzhledem k okolí. (<https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Autonomie>)

socioekonomický status. (Sociální vlivy, psychologický fenomén při volbě další vzdělávací a profesní dráhy, 2015)

V rodině s vyšším socioekonomickým statusem není ponecháno rozhodování především na dítěti, ale jsou to rodiče, kteří se snaží především o úspěchy svých dětí a jsou aktivnější jak ve výběru školy, tak i ve výběru pracovních příležitostí. Podle této skupiny není vhodné, aby dítě mělo tak velkou zodpovědnost v tak důležitých rozhodnutích. Je potřeba ochránit děti před špatnými rozhodnutími, nebo nevhodnými vlivy, často jsou i naivní. Takové názory panují u rodin s vyšším socioekonomickým statusem. Rodiny, které se řadí do vyšší vrstvy SES omezují výběr školy svým dětem. V praxi to vypadá tak, že rodiče předloží užší okruh škol, na které by mělo dítě nastoupit a která z nich to bude, je už na dítěti. Tyto rodiny jsou aktivnější i v pozdějším věku dítěte, kdy potřebují mít kontrolu nad rozhodováním svého dítěte, studenta.

Opak však nastává u rodin s nižším socioekonomickým statusem. Zde aktivita rodičů zdaleka neodpovídá scénářům jako rodin s vyšším SES. Rodiny, které neoplývají zrovna nejvyšším vzděláním nechávají vše na svých ratolestech. Může to být jak z důvodu toho, že nejsou připraveni na to, aby nesli tak velkou zodpovědnost, protože jsou např. nerozhodní nebo nejistí rozhodnutím. Anebo mohou zastávat názor, že jejich dítě je kapitán ve svém životě a má právo si o svém životě rozhodnout sám. (Sociální vlivy, psychologický fenomén při volbě další vzdělávací a profesní dráhy, 2015)

2.3 Kvalita vzdělání podle finanční situace rodiny

I přes to, že se školné v České republice neplatí, více než polovina rodičů zastává názor, že nejsou dostatečně finančně zajištěni na to, aby zabezpečili dětem kvalitní vzdělání. Prokázal to výzkum, který provedl šetření pro neziskovou organizaci Dobrá rodina. Výzkum byl proveden agenturou IPSOS³. Studie byla provedena u 520 rodin z celé České republiky. Nejvíce rodiny ve Zlínském, Karlovarském a Plzeňském kraji jsou přesvědčeny o tom, že nedostatek financí je rozhodující v kvalitě vzdělání, a proto nejsou schopni zajistit nástup na „lepší“ školu.

Podle výzkumu v roce 2017 nejde ani tak o to, jaké jsou prestižní školy. Spíše to vyjadřuje přemýšlení rodičů a jejich přístup k této situaci, uvádí v článku Soudný (předseda Dobré rodiny). (Na kvalitní vzdělání pro děti nemáme dost peněz, tvrdí polovina rodičů, 2018)

³ IPSOS – nadnárodní společnost zabývající se průzkumem trhu

Pokud se myšlení rodiny přesune do fáze, kdy si říkají, že to bez finančních prostředků nepůjde, nebo že momentálně finance nemají, projevuje se v rodině jev označován jako sociální determinismus. Lze to vysvětlit tak, že rodiče místo toho, aby se věnovali tomu, aby dítě mělo to nejlepší, preferují ten nejjednodušší směr. Tyto myšlenky ale rodiče neberou v úvahu jen u soukromých škol, ale i veřejných. Výběr školy pak u sociálně slabších končí tím, že potlačují ambice svých dětí kvůli strachu, že nezkorigují své náklady, které jsou často spojovány se školami na vyšších žebříčkových pozicích. (Na kvalitní vzdělání pro děti nemáme dost peněz, tvrdí polovina rodičů, 2018)

Vklady, které nemusí být jen finanční a které se spojují s rozhodováním na jakou školu dítě půjde jsou nadmíru klíčové. V Česku je student více ovlivněn rodinným prostředím v porovnání s rodinami z ostatních států Evropské unie nebo OECD. (Na kvalitní vzdělání pro děti nemáme dost peněz, tvrdí polovina rodičů, 2018)

2.4 Dopady rodinných a vzdělávacích aspektů na dnešní populaci

Mnohem více se rozrůstá trend manželských svazků až po narození dítěte. Česká rodina je jiná strukturálně, už neplatí obecné pravidlo, že si pár pořídil dítě až po svatbě, nebo pravidlo zakládání rodiny do 25 let. Zapříčiněno to je nárůstem příjmů a snazším zajištěním existenciálních potřeb. Lidé jsou zahleděni více do sebe, rozrůstá se seberealizace, svoboda a „volný život.“ (Hamplová, 2018, s. 75)

2.4.1 Myšlení populace s nižším vzděláním

Možná překvapivá, avšak znepokojující informace je, že se rodinné formy bez svazku manželského projevují především u jedinců s nižším vzděláním. Stává se to často z důvodu, že tito jedinci nebývají finančně zaopatřeni jak v minulosti, tak i v současném životě a nemají tu nejlepší výchozí pozici pro autonomní a volné rozhodování. Jde především o skupiny lidí, kde se populace ve velké míře potýká se socioekonomickými problémy. (Hamplová, 2018, s. 76)

2.4.2 Myšlení populace s vyšším vzděláním

Lidé s vysokoškolským vzděláním dávají přednost tradičním rodinným hodnotám i přes to, že jsou více otevřenější novým změnám, jsou přizpůsobivější a tolerantnější. To, proč i přes vytváření nových hodnot ve společnosti se drží tato skupina zpátky, je možná i díky tomu,

že právě kruh této populace je schopná si zvážit veškeré následky nesezdaných lidí. Jsou si vědomi, že zázemí není tak stabilní, jak sociálně, tak především ekonomicky. Jedná se především o společné investice, kdy bez sňatku podle zákona není umožněno společné jmění manželů. (Hamplová, 2018, s. 81)

2.5 Segregace

Segregace je separace skupin lidí s odlišnými charakteristikami, které se často považují za podmínku nerovnosti. Segregace může být i výsledkem okolností, které nemusí být morálně znepokojující.

Je třeba ale rozlišit segregaci a nerovnost. Segregace se skládá ze dvou odvětví. Vertikální a horizontální segregace. Například segregace v zaměstnání je velmi častá, a to podle pohlaví. Rozdíly v odměňování mezi muži a ženami v různých profesích, a na určité dané pracovní pozici spadají do odvětví vertikální segregace. Zatímco horizontální segregace poukazuje na rozdělení různých jednotlivců z hlediska koncentrovaného pohlaví v různých typech povolání. Je třeba zmínit, že to nemusí nutně znamenat diskriminaci nebo nerovnost. Je tedy teoreticky možné, aby jednotlivci byli zcela odděleni horizontálně bez jakékoliv vertikální dimenze, nebo naopak. Stejně jako v zaměstnání toto funguje i ve vzdělávání. (Redhead, c2021)

Pokud je považována újma studenta, jako materiální nebo byl student „okraden“ na svých právech, nejedná se o nutnou segregaci. Pokud by se ale stalo, že by vybraná skupina studentů musela sedět cestou do školního zařízení v jiném voze, nebo se vzdělávat v jiných učebnách už se jedná o segregaci, a to i v případě že se oběma skupinám dostane stejného vzdělávacího komfortu.

Segregace dopadá nejen na jedince ale i na celou společnost. Pokud se stane, že v zaměstnání není na danou pozici přijata žena, Rom nebo muslim není tím dotčena jen ucházející se osoba o zaměstnání, ale i celá společnost. Určitou podobnost je možné vidět ve vzdělání, kdy, pokud není přijat uchazeč na základě nepodporovaného pohlaví, náboženství nebo národnosti, jedná se o negativní segregaci jak studenta, tak i instituce. (Jílek, 2015, s. 26–27)

2.5.1 Dopady segregace ve společnosti a vzdělávání

Pokud je člen společnosti zařazen mezi segregované ve veřejném životě, znamená to vyvolání chybějícího určitého interkulturního dialogu⁴ a porozumění od dalších osob.

Ve vzdělávání se o segregaci mluví velmi často, a to se spojitostí, jaké dopady segregace může mít v běžném životě, nebo jaké dopady segregace může mít přímo ve vzdělávacích institucích. Je zde kladen důraz na široko společenský zájem, na možnost se vzdělávat u všech sociálních skupin, ať už znevýhodněných, tak i zvýhodněných. Kladen důraz je i samozřejmě na kvalitu vzdělání, protože pokud jedinec dosáhne úrovně co nejvyšší, má větší šanci uplatnění se na trhu práce a ve společnosti. (Jílek, 2015, s. 27)

Největší a nejpočetnější segregovanou skupinou je romská menšina. V České republice se nachází asi 200 až 250 tisíc osob. Díky nízkému socio-ekonomickému statusu jsou i méně zastoupeni na vysokých školách. I s tímto je spojená romská nezaměstnanost a shlukování na sociálně vyloučených místech. (Novela zákona o vysokých školách a prováděcí předpisy, 2015)

2.5.2 Důležitost začlenění do společnosti

Skupiny s nižším socioekonomickým statutem, tedy nejméně ze zastoupených řad studentů ve vysokoškolském vzdělání, čelí několika problémům už před nástupem na VŠ. U těchto skupin je velké riziko, že nebudou zběhlí v základních potřebách pro studium. Např. matematická, finanční, digitální gramotnost aj. V této skupině se hodně studentů řadí k těm, kteří nemají velké a dobré zkušenosti s učením a přesnou představou co obnáší vysokoškolské vzdělání.

U populace, která trpí špatným socioekonomickým statutem je dále velmi pravděpodobné, že vysokoškolské vzdělání student nezahájí, anebo neukončí. Je tedy velmi důležité, aby byla zajištěna podpora vysokoškolského vzdělání pro studenty, kteří nejsou začlenění do společnosti, aby instituce spolupracující s vysokými školami byly dobře propojeny s tamějšími vysokými školami a komunitami. (Inkluzivní a propojené systémy vysokoškolského vzdělávání, 2021)

⁴ interkulturní dialog – znamená vzájemný dialog o odlišnosti kultur, obohacování vzájemné spolupráce za účelem zjistit více informací o daných rozdílech, nikoli za účelem konfliktu (<https://slideplayer.cz/slide/3783510/>)

3 EKONOMICKÉ MOŽNOSTI A NÁSTROJE ZABEZPEČENÍ STUDENTA VYSOKÉ ŠKOLY

3.1 Finanční podpora ve světě a v ČR

V rámci Evropské unie se nachází různé mechanismy jak finanční podpory pro studenty vysokých škol, tak i mechanismy zaměřené na mobilitu. Tyto podpory se skládají z grantů, půjček, osvobození od poplatků na VŠ nebo poskytování stipendií. Samozřejmě v každé zemi EU platí určitá omezení a různé způsoby přístupu k dotacím a podpory. Ve většině zemí fungují tzv. dvoustranné dohody, tedy dohoda student a univerzita. Jedná se především o nastupující studenty, kteří získávají „přenosné“ granty a stipendia na základě určitých splněných úrovní. Jedná se tedy o nadprůměrný prospěch, podílení se na výzkumu a vývoji s daným výstupem apod. Na hranici Asie s Evropou leží stát Arménie, která nabízí finančně podporovaná místa v mezivládních nebo mezinárodních projektech. (Curaj, 2015, s. 49) V Dánsku je dostupnost stipendií podporováno všemi vysokými školami i vládou. Podobně jako v EU, tak studenti z EHP a Švýcarska mohou získat stejnou finanční podporu, je to cca 780 euro. Samozřejmě ani tato stipendia nejsou udělována „jen tak.“ Tuto finanční pomoc si mohou studenti zasloužit opět za splnění určitých podmínek. Pokud se jedná o studenty z Dánska, Finska nebo Nizozemí, musí být splněny podmínky pro získání finanční pomoci např. pobyt k povolení, povolení k zaměstnání, pracovní povolení nebo pracovní povolení rodičů v hostitelské zemi. (Curaj, 2015, s. 49)

Česká republika se řídí podle Zákona o vysokých školách (111/1998 Sb.). Dle §91 má student nárok na stipendium, které je hrazené z dotací nebo příspěvků. Nárok má student, který dosáhne vynikajících studijních výsledků. Následně student, který prokáže vývojovou, inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost, která přispívá k dalšímu získání znalostí. Student má nárok na stipendium i v případě, že se nachází v nepříznivé sociální situaci. (Stipendia, 2016)

3.2 Poskytovaná stipendia studentům v ČR

Stipendia, o které si student může zažádat, přiznává právě vysoká škola, na které studuje. Dalším, kdo může stipendium přiznat je fakulta, která se musí řídit Stipendijním řádem univerzity. (Druhy stipendií, 2016)

3.2.1 Ubytovací stipendium

Tento druh stipendia poskytuje většina veřejných, ale i soukromých vysokých škol. Samozřejmě pokud student chce dosáhnout na tuto finanční podporu, musí splnit určité podmínky, které jsou jako u ostatních dané Zákonem o vysokých školách. Podmínky pro výplatu této pomoci nejsou nijak složité. Jedná se o povinnost být studentem v prezenční formě studia. Zde nehraje roli, zda se jedná o bakalářský, magisterský nebo doktorský program. Nesmí být překročena standardní doba studia určitého studijního programu. Aby byla vyplacena stipendia, student musí mít trvalé bydliště mimo okres studované školy. Na podporu student nedosáhne v případě, že studuje v rámci pomoci související s rozvojem v zahraničí a nedosáhne na stipendium v případě, že nestuduje v časově prvním studijním nebo navazujícím programu. Výjimkou je, pokud se jedná o přestup. Výše výplaty ubytovacího stipendia závisí na počtu žadatelů, a především na stipendijním řádu dané vysoké školy. (Mečířová, 2018)

3.2.2 Sociální stipendium

Student má nárok na sociální stipendium, pokud studuje vysokou nebo soukromou školu a jeho rodina pobírá přídavky na dítě ve zvýšené výměře. Znamená to, že rodinný příjem nepřesáhl 1,5násobek životního minima. V tomto případě je možnost zažádat o sociální stipendium a má možnost získat jednu čtvrtinu základní sazby v daném měsíci za minimální mzdu. V loňském roce k 1.1. 2020 se jednalo o částku 3 650,- měsíčně. Toto stipendium se vyplácí deset měsíců akademického roku po celou dobu standardní doby studia. Samozřejmostí je doložení písemného potvrzení, které vydá sociální podpora na vyžádání. Jedná se o potvrzení, kde je uvedeno, že příjem v rodinném prostředí, kde se student nachází je zjišťován pro daný účel, a to pro přídavky na dítě za minulá kalendářní čtvrtletí. V tomto čtvrtletí se dokládá, že příjem rodiny nepřesáhl součin životního minima a koeficientu 1,5. (Sociální stipendium, 2020)

3.2.3 Mimořádné stipendium

Toto stipendium je vypláceno jednorázově, jedná se především o stipendium, které je poskytováno za účelem pomoci studentů v nepříznivé sociální a finanční situaci. O tuto pomoc si musí student zažádat na své studující fakultě, ve většině případů na studijním oddělení. Podmínky pro získání mimořádného stipendia jsou vypsány ve stipendijním řádu univerzity. (Kubus, 2020)

3.2.4 Prospěchové stipendium

Tento typ finanční odměny je směřován pro studenty, kteří dosáhli vynikajících výsledků v daném ročníku. Toto stipendium je v kompetenci každé školy, to znamená, že i každá škola má nastavené podmínky, které musí student splnit. Většinou se jedná o průměr známek, které nesmí přesáhnout danou hranici. Tato hranice se pohybuje kolem 1,0. (Druhy stipendií, 2016)

3.2.5 Další poskytovaná stipendia

Dalšími poskytovanými stipendii a oceněními jsou například účelová stipendia, která mohou studenti získat na základě dobrého prospěchu např. prospěl s vyznamenáním, nebo pokud si na základě jeho výborných znalostí zkrátil dobu studijního programu. I zde ale opět má vše v kompetenci vysoká škola, to znamená, že je potřeba vždy nastudovat legislativu vysoké školy, za jakých podmínek a k jakým účelům může být toto stipendium vypláceno. Dalším oceněním je doktorské stipendium, kdy průměrná výše stipendia se pohybuje okolo 7500,- měsíčně, avšak opět každá škola to má nastavené jinak, a to podle své legislativy. (Dolejšová, 2017)

3.3 Studentské úvěry

V dnešní době studium na střední i vysoké škole je velmi finančně náročné. Banky v ČR jsou flexibilní vůči studentům a jsou ochotné vypomoci při tíživé finanční situaci spojené se studiem. Je ale potřeba splnit několik podmínek. Důležitá myšlenka, která by měla být zhodnocena je, zda je student po dostudování schopný úvěr splácet. Vypomoci si od banky lze několika způsoby ať už se jedná o kontokorentní účet nebo právě oficiální studentskou půjčku. Co nejvíce souvisí s volbou studentského úvěru jsou většinou věci, přímo spojené se školou a to např. nákup učebnic, zaplacení školného, ubytování, doprava do školy apod. (Cvejnová, 2021)

3.3.1 Kontokorentní účet studenta

Kontokorent znamená dostat studentský účet do minusových čísel, tedy přečerpání BÚ. Maximální výše, jakou banky poskytují právě pro tuto možnost je 20 000 Kč a podmínka splňující půjčku je doklad o studiu. Má to i své protiklady, a to především vysoké úroky a dalším negativem je fakt, že student musí celou částku vrátit do jednoho roku od doby, kdy nabyl právě této finanční podpory. (Studentská půjčka, 2020)

3.3.2 Speciální studentské úvěry

Většina bank v ČR se zaměřuje i na půjčky studentům. Pokud student potřebuje vyšší částku, než je možno dosáhnout kontokorentem, tak volba na tuto půjčku je ideální. Tyto úvěry poskytují od 30 000 Kč až po 500 000 Kč. Samozřejmě i zde je potřeba splnit podmínky, které jsou na rozdíl od kontokorentu náročnější. Pokud chce student půjčit více než 150 000, je povinen doložit několik dokumentů. Dvě výhody, kterými tento úvěr disponuje jsou menší úroky při studiu a splacení úvěru až po dokončení studia. (Studentská půjčka, 2020)

3.3.3 Obecné podmínky pro poskytnutí studentského úvěru

Důležitými podmínkami pro poskytnutí studentských úvěrů se nevyhne nikdo, kdo se rozhodne finanční pomoc využít. Jednou ze čtyř podmínek je věk přesahující minimálně 18 let. Další podmínkou pro kladné zhodnocení je potvrzení o studiu v prezenční formě studia. Následuje doložení dvou dokladů totožnosti, zpravidla se jedná o občanský průkaz a cestovní pas. Poslední podmínkou bývá často doklad o příjmech nebo o ručení třetích osob. Zde se jedná především o rodiče. Samozřejmě toto ručení není potřeba při půjčce 30 000 Kč. Toto doložení je potřeba většinou poskytnout bance při záměru půjčit si vyšší částku a to kolem 150 000 Kč. (Cvejnová, 2021)

3.3.4 Výhody a nevýhody studentských úvěrů

Následná tabulka zobrazuje výhody a nevýhody studentských úvěrů, jež si studenti mohou zřídít.

Tabulka 2 Výhody a nevýhody studentských úvěrů (zdroj: worldscholarshipforum.com vlastní zpracování)

Výhody	Nevýhody
Poskytnutí úvěru většinou zdarma	Během studia nutnost splácet úroky
Vedení úvěru je zdarma	Nutnost založit běžný účet ke studentské půjčce v dané bance
Menší úrokové sazby	Dluh se může vyšplhat do vysokých částek
Možnost dlouhodobého splácení	Banky chtějí po studentech ručitele (rodiče)
Start splátek až po ukončení studia	
Lze odložit splátky	
Lze částku předčasně splatit	

3.4 Pracovní činnost u studentů vysokých škol

Důležitou složkou studentů na vysoké škole je brigáda nebo jakákoliv práce, která by studentům zajistila výdělek. Cílem studentů je samozřejmě jak nabytí znalostí, tak především co nejvyšší výdělek. Zaměstnavatel se však přiklání k uchazečům, jež mají už nějakou praxi v daném oboru. To zapříčiňuje obtížnější hledání brigád v oboru.

Student, který najde vyhovující brigádu, však poté řeší mnohem větší problém a to je čas. Nejlepší pro studujícího člověka je samozřejmě východisko rovnoměrného časového rozvržení, kdy bude splňovat školní povinnosti a zároveň i povinnosti pracovní tak, aby vše vykonával na 100 %. Je potřeba, aby si student uvědomil, že pracovní příležitost naruší jeho dosavadní volný režim ať už se jedná o sport, volnočasové aktivity apod. Časová náročnost práce se totiž pohybuje většinou kolem 20 až 25 hodin týdně. (Greguš, 2013)

3.4.1 Dohoda o provedení práce

Dohoda o provedení práce je pro studenta velmi výhodná. U této formy dohody je totiž možno uzavřít jakýkoliv počet smluv se zaměstnavateli. Je zde však omezení a to takové, že si u jednoho zaměstnavatele student může odpracovat maximálně 300 hodin za rok. Jedná se o smlouvu, která musí být zhotovena písemně. Pokud se student v práci necítí, nebo ji z jakýchkoliv důvodů chce opustit, má možnost podat výpověď bez uvedení důvodů. Výpovědní lhůta se poté počítá 15 dní. (Dlouhá, 2017)

Co se týče odvodů u DPP platí následující. Pokud se jedná o výdělek do 10 000 Kč hrubého měsíčně, student ani zaměstnavatel není povinen odvádět sociální a zdravotní pojištění. Důležité nadále je, zda u zaměstnavatele podepsal tzv. „ružový papír“, tedy prohlášení k dani. Prohlášení k dani slouží především k odvodům a uplatnění slev. Toto prohlášení lze však podepsat pouze u jednoho zaměstnavatele. Poplatník může využít slevy na studenta a slevu na poplatníka. Poplatník, který přesáhne 10 000 Kč hrubého měsíčně a nemá podepsané prohlášení k dani, nechává strhnout z platu 15% daně i sociální a zdravotní pojištění. (Tomanová, 2021)

3.4.2 Dohoda o pracovní činnosti

Dohoda o pracovní činnosti není pro studenty až tak atraktivní, ale je vhodná pro dlouhodobé brigády. U této formy smlouvy je možno přesáhnout 300 odpracovaných hodin ročně. Tato smlouva je určitou podobiznou zkráceného úvazku. I zde je ale omezení. Pracující nesmí

přesáhnout 20 hodin týdně v celkovém průměru za celý rok. (Dohoda o pracovní činnosti, 2020)

Pokud student překročí hranici 3 500 Kč hrubého měsíčně, stává se z něj poplatník nemocenského pojištění. Zároveň se u DPČ jedná i o odvod důchodového a zdravotního pojištění i přes to, že zde bylo podepsáno prohlášení k dani. V případě přihlášení se k daňovému poplatníkovi, je studentovi strženo 15 % zálohovou daní a může si uplatnit daňové slevy. Tedy slevu na poplatníka a na studenta. V případě nepodepsaného „růžového papíru“ je dále zkoumáno, kolik činil měsíční příjem. V případě příjmu do 3 500 Kč se odvádí 15 % srážkovou daní. V případě přesáhnutí výše 3 500 Kč a nepodepsaného prohlášení k dani se strhává 15 % nikoli srážkové daně ale zálohové. (Hájková, 2021)

3.4.3 Daňové úlevy pro studenty

Daňovou úlevu může využít ten, kdo se věnuje jak studiu a zároveň pracovním povinnostem. Z daně je možno pro tyto studující odečíst 4020 Kč ročně. Tedy 335 Kč měsíčně. Tuto slevu může uplatnit student, který nedovršil maximálně 26 let. Je zde i výjimka, a to pro studenty doktorského studia a to taková, že si slevu na dani mohou odečíst až do svých 28 let, pokud se jedná o prezenční studium. Slevu na studenta je možno uplatnit i v případě, že rodiče ve svém daňovém přiznání odečítají tzv. „slevu na dítě.“

Student nemá nárok na tyto slevy v případě, že je zapsán na dálkovém, distančním, kombinovaném nebo večerním studiu a přesahuje tak standardní dobu studia, to znamená je mu více než 26 let. Další, kdo nemůže tuto slevu uplatnit je student, který je ve služebním poměru.

Student může uplatnit jak „slevu na studenta“ tak i „slevu na poplatníka.“ V tomto případě se nejedná o rušení slev navzájem ale tyto slevy se sčítají. (Daňová sleva na studenta 2021, 2020)

3.4.4 Porovnání dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti

Daňové úlevy pro studenty při brigádě na dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti, zobrazuje tabulka níže.

Tabulka 3 Porovnání DPP a DPČ (zdroj: studentfinance.cz, vlastní zpracování)

	Dohoda o provedení práce	Dohoda o pracovní činnosti
Odvod daně z příjmů	15 % (prohlášení o dani)	15 %
Zdravotní pojištění	ANO (od 10 001 Kč/měs.)	ANO (od 3 500 Kč/měs.)
Sociální pojištění	ANO (od 10 001 Kč/měs.)	ANO (od 3 500 Kč/měs.)
Sleva na poplatníka	ANO (prohlášení o dani)	ANO (prohlášení o dani)
Sleva na studenta	ANO (prohlášení o dani)	ANO (prohlášení o dani)
Rozsah výkonu práce (max.)	300 hod. za rok	20 hod. za týden

3.5 Finanční gramotnost

Finanční gramotnost zajišťuje, že jedinec má složku znalostí, obratnost a postoje, které určují hodnoty zásadní k tomu, aby bylo postaráno jak o něj, tak o svou rodinu v oblasti financí. Důležitou součástí jsou aktivní veřejné vstupy a výstupy na místech, kde se objevují finanční produkty a služby. Ten, kdo se orientuje a je finančně gramotný má ten dar postarat se bez problému o sebe a o svou rodinu. Je schopný postarat se o správný chod rozpočtu, a to i po dobu náhlých nečekaných dlouhodobých životních situací, nečekaných finančních nákladů apod. (Finanční gramotnost, 2020)

Naopak Štogr ve své knize uvádí, že gramotný je ten, kdo je schopný se na svůj život podívat s odstupem a je schopný zařadit své finance a majetek tak, aby pasovaly co nejlépe do jeho požadovaných hodnot a celkového života bez ohledu na to, v jaké aktuální situaci se jedinec nachází. Finanční gramotnost není o naučení se dostat z dluhů u rodin, kterým se aktuálně nedaří. Finanční gramotnost není o učení se číselného vyjádření hodnot majetku nebo množství peněz. Gramotnost je nutno cítit. (Štogr, 2013, s. 62)

Další zdroj uvádí, že finanční gramotnost je o správném rozhodování o penězích. Mezi hlavní aspekty finanční gramotnosti řadí spoření, zapisovat si a mít přehled o svých příjmech a výdajích nebo také zbytečné utrácení peněz, což se považuje za finančně negramotné.

Člověk, který je finančně gramotný by měl znát co může a co by neměl dělat se svými financemi. Na co si dávat pozor ať už se jedná o podpisy smluv v bankách nebo zakládání běžného účtu. Na co se zaměřit, co musí vše smlouva obsahovat nebo jaký je rozdíl mezi úvěrem a rychlou půjčkou. Ten, kdo je považován za ngramotného člověka nemusí mít v budoucnu nejšťastnější život. Může se dostat do problému, kdy jedna nevýhodná půjčka bude pokrývat další nevýhodnou půjčku, a tak to může jít stále dokola. V krajních případech se může člověk ocitnout na okraji propasti mezi nápravou a exekucí. (Finanční gramotnost, 2020)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně se řadí mezi veřejné vysoké školy. Znamená to tedy, že zde nejsou zavedeny poplatky za studium neboli školné.

4.1 Historie UTB

V roce 1960 navštívili Zlín první studenti s cílem studovat především chemii a strojírenské technologie. Nejednalo se ale o UTB jako takovou, nýbrž ve Zlíně bylo zřízeno pracoviště Slovenské vysoké školy technické. O devět let později, tedy v roce 1969 už ve Zlíně byla zřízena samostatná Fakulta technologická, nicméně i tato fakulta nebyla součástí UTB, ale Vysokého učení technického. Moment, kdy se univerzita začala stávat univerzitou byl v roce 1995, kdy byla založena druhá fakulta. Byla to Fakulta managementu a ekonomiky. Díky tehdejšímu děkanovi FT a později i rektorovi, se spojením těchto dvou fakult stala Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Netrvalo dlouho a byly postupně zakládány i další fakulty. Jednalo se o Fakultu multimediálních komunikací, Fakultu aplikované informatiky, Fakultu humanitních studií a Fakultu logistiky a krizového řízení.

Velkou podporu, kterou UTB pocítovala, dostávala od Tomáše Bati jr. Ten projevil souhlas s pojmenováním univerzity po jeho otci. Až do roku 2008 byl Tomáš Baťa jr. předsedou Správní rady UTB. (Historie univerzity, 2020)

4.2 Univerzita Tomáše Bati dnes

Šest fakult a přes 9000 tisíc studentů navštěvující tuto univerzitu. Pokud se spojí podnikavost, užitečnost, tvořivost, otevřenost a odpovědnost s městem Zlín, vznikne místo, které je výborné pro start všech, kteří tuto školu absolvují. Jedná se především o flexibilní vysokou školu a díky všem hodnotám a přístupu se může řadit mezi první vysoké školy, které získaly institucionální akreditace.

UTB nezahálí a je spojena ve velké míře i se zahraničím. Studentů, kteří tu studují a jsou ze zahraničí je na 10 %. Všichni studující jsou vedeni k výuce v anglickém jazyce, nebo jsou podporováni k tomu, aby si mohli studium zpestřit právě v jiných zemích, než je Česká republika. Velkou výhodou pro studenty je i spolupráce univerzity se spoustou firem jak ve Zlínském kraji, tak i po celé České republice. Díky této spolupráci mají možnost studenti využít zprostředkování stáží, práce nebo brigády.

Další věcí, kterou se může UTB pyšnit je velmi dobré hodnocení v mezinárodním srovnávání napříč vysokými školami v celé Evropě. Např. britská společnost Times Higher

Education ocenila UTB mezi 301–350 místem v žebříčku Young University Rankings. V tomto rozmezí se UTB nachází každým rokem. Tímto oceněním ale univerzita nekončí. Pokud je pohlíženo na univerzity střední a východní Evropy a také na univerzity Střední Asie, umístila se UTB podle britské společnosti QS World University Rankings, jako 85. nejlepší univerzita. (Základní informace, 2020)

4.3 Počet studentů za rok 2015-2019

Tabulka níže zobrazuje počet studentů v letech 2015-2019. Jedná se o studenty, kteří neplatí poplatky za studium.

Tabulka 4 Počet neplatících studentů UTB za rok 2015-2019 (zdroj: VZ UTB 2015-2019, vlastní zpracování)

	Počet studentů
2015	9 643
2016	9 213
2017	8 857
2018	8 665
2019	8 883

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně se řadí coby počtem studentů mezi střední velké veřejné vysoké školy v České republice. Počty uvedené v tabulce se odvíjí od studentů, kteří studují ve standardní době studia. Znamená to tedy, že uvedený počet studentů nehradí poplatky za studium.

4.4 Poskytovaná pomoc od UTB

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně disponuje několika místy, kam se mohou studenti obrátit v tíživých situacích. Díky těmto místům je studentům poskytováno poradenství zabývající se nejen financemi, ale i sociálními problémy.

4.4.1 Akademická poradna

Akademická poradna UTB poskytuje několik služeb nejen pro studenty, ale i pro zaměstnance. Součástí je i centrum pro studenty se specifickými potřebami. Jednotlivé služby jsou představeny níže

1. Psychologická poradna

Do této poradny můžou zavítat nejen studenti, ale i zaměstnanci UTB. Psychologická poradna je oporou v nelehkých situacích jedince, jež toto místo navštíví. Zaměřuje se především na pomoc v nepříznivých situacích, do kterých se jedinec dostal. Poskytuje rady např. při kariérním rozhodování. Rozhovor s psychologem může být směřován i na mezilidské vztahy ať už se jedná o školní prostředí nebo komplikované vztahy v rodině. Tato poradna je zcela diskrétní a je zde možno hovořit o všem, co studenty nebo zaměstnance trápí. Výhodou psychologické poradny je využití této služby online. (Psychologická poradna, 2020)

2. Právní poradna

Tato forma poradenství je opět poskytována studentům i zaměstnancům UTB. Pokud se student nebo zaměstnanec potýká se situací, kde je nutné vyhledat právní pomoc, stačí se obrátit na tuto poradnu. Tato poradna se zabývá především pracovním, rodinným, občanským i obchodním právem. Navštívit tuto poradnu je vhodné ve chvíli, kdy účastníci potřebují pomoc např. v tíživých životních situacích, nebo např. v případě, že se student rozhodne zahájit podnikání. Je zde zajištěno i poradenství ohledně právního postavení studenta UTB. (Právní poradna, 2020)

3. Sociální poradna

Sociální poradna se zabývá poradenstvím formou stipendií. UTB nabízí hned několik stipendií, na které je možno za určitých podmínek dosáhnout. Jedná se o stipendium sociální, mimořádné, prospěchové, ubytovací, výzkumné a stipendium v případech zvláštního zřetele hodných. Pokud si student není jistý, zda má nárok na jakékoliv výše zmíněné stipendium, je vhodné kontaktovat sociální podporu nebo navštívit akademického pracovníka na budově Fakulty humanitních studií. (Sociální poradna, 2020)

4. Centrum pro studenty se specifickými potřebami

Studenti, kteří jsou zařazeni do skupiny se speciálními potřebami mají možnost navštívit centrum zřízené právě pro ně. Centrum poskytuje konzultace, ale i technický a intervenční servis. Tito studenti mohou po domluvě využít o specializované podpůrné služby, jako je třeba asistence nebo speciální individuální studovna v knihovně UTB. Tento servis není poskytován pouze studentům, ale i

uchazečům o studium na Univerzitě Tomáše Bati. (Centrum pro studenty se specifickými potřebami, 2020)

4.4.2 Studentská účetní a daňová kancelář

Studentská účetní a daňová kancelář spadá pod Fakultu managementu a ekonomiky. Ta poskytuje pomoc nejen studentům, ale i zaměstnancům UTB a široké veřejnosti. Na tuto kancelář má možnost se obrátit každý, kdo hledá řešení v účetních nebo daňových případech. Na tomto místě pracují především studenti FaME, kde se seznamují s účetnictvím v praxi. Další činností je věnování se daňové evidenci, mzdám nebo daňovým přiznáním ať už se jedná o fyzické nebo o právnické osoby. Specifikum této účetní a daňové kanceláře je získávání praxe na reálných nesnážích klientů. (Co ještě děláme, 2019)

4.4.3 Workshop Základy finanční gramotnosti

UTB ve spolupráci s Job Centrem vytvořili workshop věnující se právě základům finanční gramotnosti. Finance jsou součástí každého života, a ne každý jedinec si uvědomuje hodnotu a okolnosti kolem toku peněz. Právě k tomuto je určen workshop zabývající se základy finanční gramotnosti, kde zúčastnění nabydou vědomostí ohledně zacházení s vlastními penězi ať už se jedná o příjmy nebo výdaje. Tento workshop byl uskutečněn 4. dubna v roce 2021 a díky nejen zajímavému tématu, ale i pozitivní odezvě tento workshop bude možno navštívit vícekrát.

5 ANALÝZA STIPENDIÍ UTB ZA ROK 2015-2019

Tato výzkumná část se bude zabývat především finančními prostředky poskytnutými na stipendia za rok 2015-2019. Výroční zpráva o činnosti, která je důležitou oporou není za rok 2020 zveřejněna, tudíž data za loňský rok nejsou dostupná. Dalším důvodem, proč nebude analyzován rok 2020 je stále trvající pandemie Covid-19, díky které bylo upraveno několik podmínek např. pro ubytování. Znamená to tedy, že částky by mohly být zkreslené v porovnání s lety přecházejícími.

5.1 Přehled vyplacených sociálních stipendií za rok 2016-2019

Následná tabulka vyobrazuje počet studentů a průměrnou roční výši stipendia za rok 2016-2019. Z důvodu neuvedených informací ve Výroční zprávě UTB za rok 2015, jsou analyzovány následující roky.

Tabulka 5 Přehled sociálních stipendií (zdroj: VZ UTB 2016-2019, vlastní zpracování)

	Počet studentů	Průměrná roční výše stipendia (v Kč)
2016	54	12 183
2017	94	7 928
2018	30	20 608
2019	50	9 560

Dle dostupných dat od roku 2016 do roku 2019 bylo zaznamenáno dohromady 228 studentů kteří se nacházeli v nepříznivé socioekonomické situaci. Toto stipendium závisí na sociální a ekonomické situaci celé rodiny nikoli pouze studenta. Dohromady se za celé čtyři roky jednalo o 35 618 studujících na UTB a 228 studentů pobíralo sociální stipendium. Tyto stipendia jsou vyplácena na základě předchozí konzultaci se studijním oddělením nebo akademické poradně.

V tabulce je možné vidět „houpavý“ trend v počtu vyplacených stipendií jak v počtu studentů, tak i v průměrných vyplacených částkách. Částka, která je vyplácena studentovi se samozřejmě odvíjí jak od počtu přiznaných soc. stipendií tak i od finanční podpory státu konkrétně MŠMT směrem univerzitě a od financí přímo určených od univerzity směrem studentovi. V roce 2016 se jednalo o podporu ze strany státu o 657 888 Kč což vycházelo

dohromady s finančními prostředky univerzity při počtu 54 studentů na 12 183 Kč průměrně za rok. V roce 2017 se výše průměrné roční výše stipendia snížila oproti minulému roku o více než 4000 Kč. To může mít za příčinu skoro dvojnásobný počet studentů, kteří potřebovali finanční pomoc oproti roku předcházejícímu a také o, byť větší tak ne úplně dostačující částkou od státu, jež by vyrovnala rozdíl k předešlému roku, která činila 745 250 Kč. Ročně to tedy vycházelo průměrně na 7 928 Kč/. Největší finanční podpory se dostalo studentům v roce 2018 díky nízkému počtu sociálně slabších. Jednalo se pouze o 30 studentů, kdy stát přispěl částkou 618 250 Kč. Průměrná roční podpora tedy tvořila okolo 20 600 Kč/rok. Což v přepočtu na měsíce a přidanou finanční podporou univerzity vycházelo na 3 050 Kč. Rok 2019 ale opět tím, že zaznamenal zvýšený počet přijatých žádostí o sociální stipendium, přesně 50 nebyl finančně tak dobrý jako v předchozím roku, co se týče státního příspěvku. S nejnižším příspěvkem 478 800 Kč od MŠMT za celé analyzované 4 roky se univerzita vyrovnala výborně a uvolnila tolik finančních prostředků, aby studentům bylo vypláceno měsíční stipendium stejné jako v minulém roce a to 3 050 Kč.

Z těchto dat tedy nelze vyčíst, zda zájem o toto stipendium stoupá či klesá nebo zda postupně mizí slabší sociální vrstva a více studentů společně s rodinou se dokáže postarat o lepší socioekonomické zázemí než např. v roce 2017. Od roku 2017 je viditelný určitý pokles co se týče počtu studentů v tíživé finanční situaci, nicméně i přesto, že o rok později významně klesl počet studentů v této oblasti, v roce 2019 je opět zaznamenán nárůst. Nelze tedy jasně určit, co lze očekávat do příštích let a jaké postavení tedy zaujímají studenti a jejich rodiny v oblasti socioekonomického statusu.

5.2 Přehled vyplacených stipendií v případě tíživé sociální situaci studenta za rok 2015-2019

V tabulce je zanalyzován počet studentů, jež dosáhli na sociální stipendium. Následně jsou vyobrazeny průměrné výše tohoto stipendia vztahující se k jednotlivým letem.

Tabulka 6 Přehled mimořádných stipendií (zdroj: VZ UTB 2015-2019, vlastní zpracování)

	Počet studentů	Průměrná výše stipendia (v Kč)
2015	7	-
2016	8	6 750
2017	5	7 000
2018	6	5 000
2019	8	5 750

Mimořádné stipendium, které je vypláceno jednorázově využilo dohromady za 5 let 34 studentů. Opět v porovnání s počtem studentů za léta 2015-2019 mi toto číslo přijde velmi nízké. Toto stipendium je poskytováno na mimořádné výdaje nebo nečekanou slabší finanční situaci, může se jednat např. o nedostatek financí na školní pomůcky nebo jakékoliv potřeby spojené se studiem. V roce 2015 o toto stipendium požádalo sedm studentů, průměrnou výši stipendia nelze určit z důvodu nezveřejnění částky ve výroční zprávě o činnosti za rok 2015. Od roky 2016 je zde vidět kolísavý trend jak v počtech studentů, tak i v průměrných vyplacených částkách. Z tabulky je jasně vidno, že průměrná výše stipendia se pohybuje v rozmezí 5 000 až 7 000. Počet studentů nepřevyšuje číslo 8. O tomto stipendiu je velmi málo informací jak ze strany UTB, kde je možno se informovat pouze ve stipendijním řádu UTB tak i z řad mezi studenty, proto se můžeme domnívat, že číslo je právě tak nízké. Většinou tuto žádost podávají studenti na doporučení studijního oddělení či poradny UTB.

5.3 Přehled vyplacených stipendií na ubytování z rok 2015-2019

V následující tabulce je zpracována informace, kolik studentů využívá podporu stipendia na ubytování. Zároveň jsou zde uvedeny průměrné částky stipendia v daném akademickém roce.

Tabulka 7 Přehled mimořádných stipendií (zdroj: VZ UTB 2015-2019, vlastní zpracování)

	Počet studentů	Průměrná výše stipendia (v Kč)
2015	4 217	-
2016	3 773	4 451
2017	3 512	5 231
2018	3 534	16 924
2019	3 479	4 976

Ubytovací stipendium, asi nejznámější stipendium, které je univerzitou vypláceno. I podle čísel se zdá být informovanost větší. Podle čísel z tabulky lze tedy říci že více než polovina studujících na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně buď bydlí v okrese Zlín, nebo nesplňují podmínky pro přiznání tohoto stipendia anebo neznají podmínky, jaké musí splnit, aby jim bylo vyplaceno ubytovací stipendium. Podle průměrných vyplacených částek to znamená, že částka pokryje asi necelé dva měsíce nájmu na kolejích UTB, kdy cena pronájmu jednoho lůžka je nastavená od 2 850 Kč do 3 300 Kč. V akademickém roce, kdy je placeno 10 měsíců znamená tedy nájem pro studenta na dvoulůžkovém pokoji za jeden měsíc 3 000 Kč. Dohromady tedy 30 000 Kč. Po odečtení vyplaceného stipendia, které je studentům placeno dvakrát ročně, a to zpětně vychází pro studenta roční nájem jednoho lůžka na 20 048 Kč. Univerzita tedy poskytne finanční úlevu o 9 952 Kč ročně, což v procentech vyjádřeno je 33 %. Třetinu nákladů na ubytování je zaštitěno tedy univerzitou. Jedná se ale pouze o studenty bydlící na kolejích. Z důvodu nízké kapacity kolejí, jsou ale studenti nuceni využívat i ubytování na privátech, spolubydlení v bytech po celém Zlíně. Cena ale těchto pronájmů se ve Zlíně značně zvedá a liší od cen na kolejích UTB. Podle dostupných zdrojů se jedná od ubytování od 3 500 Kč do 5 000 Kč. Tím se i samozřejmě snižuje procentuální výpomoc od univerzity, kdy student z částky poskytnuté UTB není schopen zaplatit ani jeden měsíční nájem.

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření patří do kvantitativní metody výzkumu. Tato metoda byla zvolena z důvodu konečného číselného vyjádření. Výsledky dotazníkového šetření jsou méně náročné na zpracování a lze touto metodou zkoumat větší početní skupiny respondentů. Kvantitativní výzkum se neřadí mezi šetření, které by bylo časově náročné. Dotazníkové šetření bylo vytvořeno během jednoho týdne. Následné sbírání dat od studentů UTB trvalo jeden měsíc. Zpracování odpovědí probíhalo v průběhu jednoho dne. Kvantitativní metoda byla zvolena jako primární výzkum bakalářské práce.

Do dotazníkového šetření se zapojilo 203 studentů UTB ze všech navštěvovaných fakult a všech studujících programů.

Nejpočetnější zastoupení zkoumaného vzorku má **Fakulta managementu a ekonomiky** s počtem 130 respondentů. Procentuálně se tedy řadí mezi první příčku s 64 % v porovnání s ostatními fakultami. Další nejpočetněji zastoupenou fakultou se stala **Fakulta humanitních studií** s 29 respondenty (14,3 %). Za FHS je **Fakulta technologická** s 15 studenty (7,4 %). Následuje **Fakulta aplikované informatiky** s 11 respondenty (5,4 %), dále **Fakulta multimediálních komunikací**, kde dotazníkové šetření vyplnilo 10 studentů (4,9 %) a nakonec **Fakulta logistiky a krizového řízení** s 8 respondenty (3,9 %).

Ze 130 respondentů na **FaME** se zapojilo 97 žen z bakalářského studijního programu (74,6 %) a 22 mužů (16,9 %). V navazujícím studijním programu se opět zapojily jak muži, tak ženy, a to v počtu 3 mužů (2,3 %) a 5 žen (3,8 %). Na této fakultě byl zastoupen i doktorský studijní program, kdy se dotazníkovému šetření věnoval jeden muž (0,7 %) a 2 ženy (1,5 %).

Na **FHS** byli zapojeni především studenti z BSP. Z celkového počtu 29 respondentů bylo žen v BSP zapojeno 23 (79,3 %) a mužů 4 (13,7 %). V MSP se zúčastnil jeden muž (3,4 %) a jedna žena (3,4 %).

Na **FT** bylo zúčastněných dohromady 15 studentů, v BPS se jednalo o 5 žen (33,3 %) a 4 muže (26,6 %). V magisterském studijním programu se opět jednalo o jednoho muže (6,6 %) a jednu ženu (6,6 %). Na doktorském studiu FT se do dotazníkového šetření zapojily 2 ženy (13,3 %).

FAI byla zastoupena dohromady 11 studenty, z toho na BSP 7 žen (63,6 %) a 2 muži (18,1 %). V MPS se jednalo o jednu ženu (9 %) a na doktorském studiu rovněž o jednu ženu (9 %).

FMK se zařadila jako předposlední fakultou počtem respondentů, kdy dotazník zodpovědělo dohromady 10 studentů z toho v BSP 6 žen (60 %), 3 muži (30 %) a v MPS jedna žena (10 %).

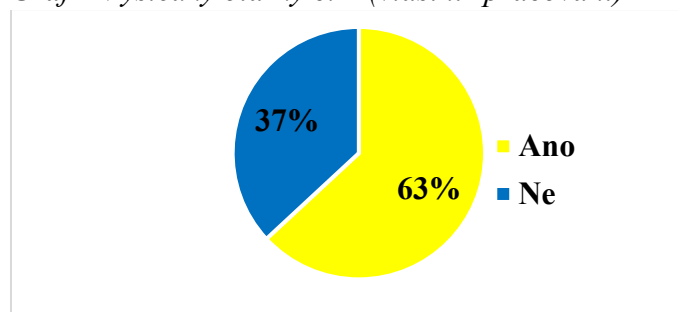
FLKŘ byla počtem respondentů jako poslední fakulta. Zde bylo vyhodnoceno 8 odpovědí z toho v BPS odpověděly 2 ženy (25 %), a 4 muži (50 %). V MPS se dotazníkového šetření zúčastnil jeden muž (12,5 %) a v doktorském studijním programu jedna žena (12,5 %).

6.1 Otázky a výsledky dotazníkového šetření

V následující části jsou prezentovány výsledky dotazníkového šetření po jednotlivé otázce.

1. Měl hlas Vaší rodiny vliv na výběr vysoké školy?

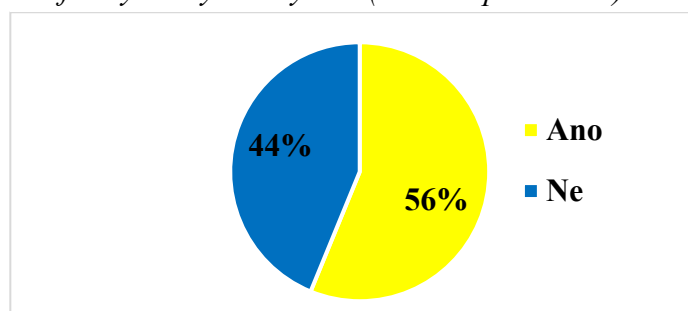
Graf 1 Výsledky otázky č. 1 (vlastní zpracování)

První otázka byla cílena především na vliv rodiny s ohledem na výběr vysoké školy studujícího jedince. Celkem 128 (63,1 %) studentů bylo ovlivněno rodinným prostředím ve výběru vysoké školy. Zbýlých 75 (36,9 %) studentů se vydalo na UTB, aniž by zde zasáhlo působení rodinného zázemí.

2. Využíváte finanční podporu od UTB formou ubytovacího stipendia?

Graf 2 Výsledky otázky č. 2 (vlastní zpracování)

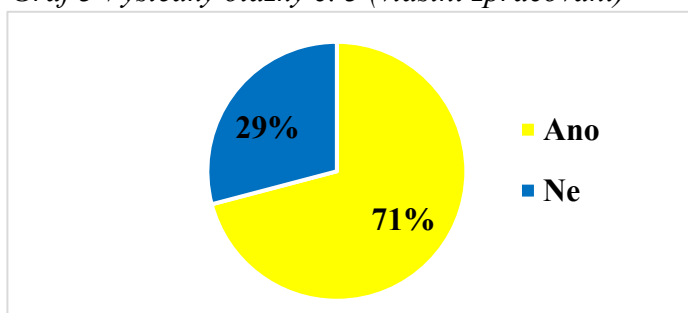

Ubytovací stipendium využívá 114 (56,2 %) studentů a nepobírá 89 (43,8 %) studentů. Autorka předpokládala, že bude více žen než mužů, kteří budou využívat tuto finanční

podporu. Předpoklad vycházel z úvahy, že ženy jsou v administrativních věcech více zainteresované než muži. Z celkového počtu 156 žen jich 88 pobírá ubytovací stipendium a zbylých 68 ne. Procentuálně to tedy vychází 56 % na 44 %. V porovnání s muži, kdy celkový počet je 47, jich 23 ubytovací stipendium využívá a 24 nikoliv. Procentuálně vyjádřeno to tedy vychází na 51 % pro ano a 49 % pro ne. Výsledky jsou velmi podobné a srovnatelné, není tedy možné určit, pro kterou kategorii je administrativa náročnější nebo naopak.

3. Víte, že existuje finanční podpora sociálního stipendia na UTB?

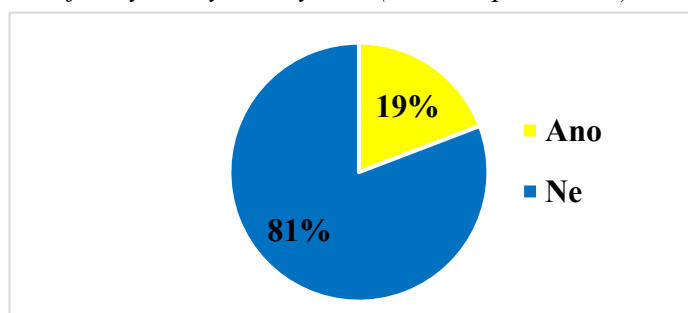
Graf 3 Výsledky otázky č. 3 (vlastní zpracování)

Povědomí o existenci sociálního stipendia je možno kladně hodnotit. Přesně 144 (70,9 %) respondentů ví o této formě pomoci, která je poskytována studentům s nižším socioekonomickým statusem. I přes vysoké číslo odpovědí ano by ale bylo vhodné, kdyby univerzita cílila na vyšší číselné příčky.

4. Víte, jaké jsou podmínky pro nabytí sociálního stipendia?

Graf 4 Výsledky otázky č. 4 (vlastní zpracování)

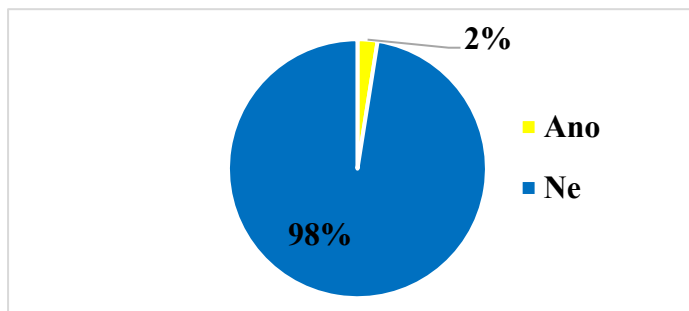

Z výsledků této otázky jasně vyvstává problém nedostatečné informovanost o podmínkách, které jsou potřeba splnit za účelem pobírání sociálního stipendia. I přesto, že povědomí o tom, že vůbec taková pomoc v rámci univerzity existuje je relativně vysoké, tak povědomí o podmínkách je zase naopak velmi nízké. Pouze 39 (19,2 %) respondentů z 203 ví, co je

potřeba splnit pro nabytí. Dá se tedy předpokládat, že podrobnější informace, jež je možné dohledat ve stipendijním řádu jsou málo prezentované mezi studenty.

5. Využíváte finanční podporu od UTB formou sociálního stipendia?

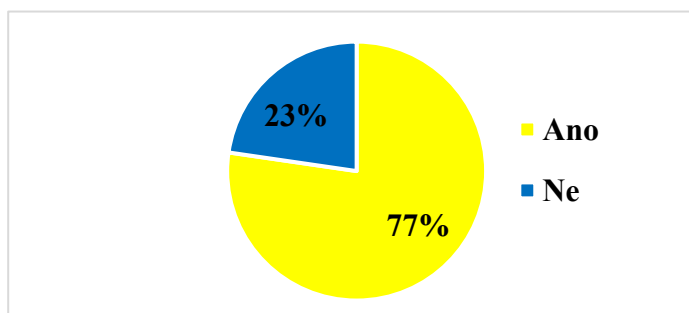
Graf 5 Výsledky otázky č. 5 (vlastní zpracování)

Dohromady z celkového počtu respondentů pobírá sociální stipendium 5 (2,5 %) dotazovaných studentů. Jak už bylo zmíněno, povědomí o podmínkách nabytí sociální pomoci je malé, je možné tedy předpokládat, že kdyby bylo povědomí o podrobnějších informacích větší, vzrostl by tak počet poskytovaných soc. stipendií. Je nutné především poukázat na to, že někteří z dalších 198 (97,5 %) studentů mohou pobírat sociální stipendium, kdyby byli informováni více.

6. Podporuje Vás finančně rodina při studiu na VŠ?

Graf 6 Výsledky otázky č. 6 (vlastní zpracování)

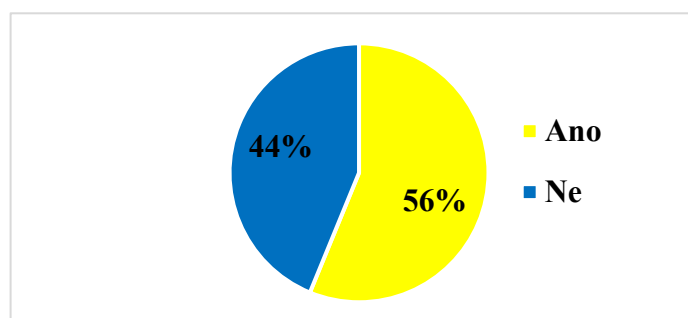

Více než 77 % respondentů přiznalo finanční pomoc z rodinných sfér. Jedná se přesně o 157 studentů. Takové podpory se ale nedostává 46 studentům, kteří jsou nuceni si své studium hradit sami. Vzhledem k vysokému počtu respondentů z Fakulty managementu a ekonomiky byla porovnána závislost na financích rodiny studentů z FaME a ostatních fakult. Jedná se především o to, že studenti navštěvující FaME mají větší ekonomické znalosti, měli by mít i lepší znalosti ohledně finanční gramotnosti. Znamená to tedy, že i lepší myšlenkový směr k pracovním příležitostem a lepšímu hospodaření s penězi.

Celkový počet studentů na FaME, kteří zodpověděli dotazník je 130. Zbýlých 73 se řadí mezi ostatní fakulty UTB. Výsledky poukazují na to, že 116 (89,2 %) studentů z FaME je podporováno od rodiny a 14 (10,8 %) studentů nikoliv. Je zde zaznamenán velký nepoměr na rozdíl od ostatních fakult. Kde 38 studentů z ostatních fakult (52 %) je podporováno a 35 (48 %) není. Z drtivé většiny jsou studenti FaME podporováni finančně od rodiny. Důvodem může být vyšší vzdělání rodiny nebo vzdělání rodičů v ekonomickém směru, ve kterém postupují jejich děti, tedy studenti UTB.

7. Jste nuceni chodit po dobu studia na brigády, HPP, aby vám vystačily finance na celý měsíc?

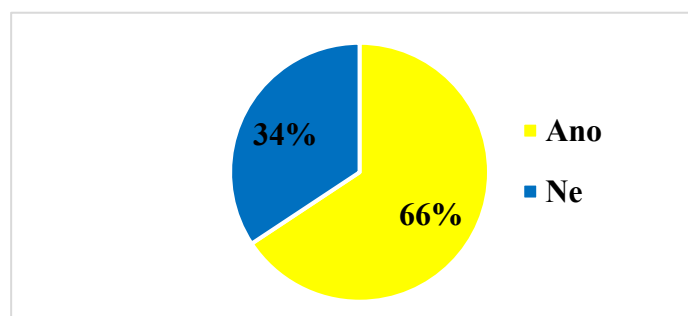
Graf 7 Výsledky otázky č. 7 (vlastní zpracování)

Z výsledků této otázky lze vyvodit, že 127 (62,6 %) respondentů navštěvuje brigádu nebo je zaměstnáno na HPP. Znamená to tedy, že i přes to, že některé studenty podporují rodiče, není to zaopatření všech finančních výdajů studenta a musí si na některé věci peníze zaopatřit formou zaměstnání.

8. Pokud navštěvujete brigády, či HPP. Má tato činnost vliv na kvalitu přípravy vzdělání? (Dostatek času na přípravu, běžná úspěšnost při zápočtech a zkouškách)

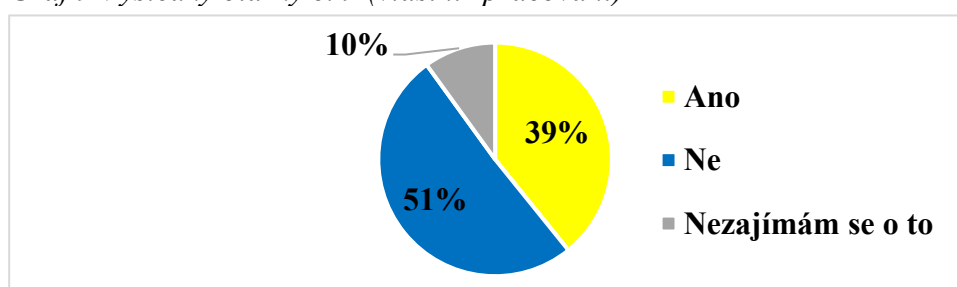
Graf 8 Výsledky otázky č. 8 (vlastní zpracování)

Tato otázka byla nepovinná a zaměřená na studenty, kteří v předchozí otázce odpověděli, že jsou nuceni využívat finanční podpory ze zaměstnání nebo brigády. Celkový počet odpovědí na tuto otázku byl 175. Tato otázka byla zvolena z toho důvodu, že studentům musí zabrat nějaká práce čas, který by se dal využít jiným způsobem. Na místě tedy bylo, zda navštěvovaná zaměstnání mají vliv na jejich školní úspěchy, zda mají dostatek času na přípravu, či nikoliv. Přes 65 % je ovlivněno brigádou a následně má dopad jejich časového vytížení na přípravu školních povinností. Znamená to tedy, že kdyby odsunuli práci a věnovali se pouze škole, je možné předpokládat že jejich studijní výsledky by se rapidně zlepšili. Za předpokladu, kdy student navštěvuje brigádu 20 hodin týdně to znamená, že musí absolvovat minimálně tři směny po 8 hodinách, aby naplnil např. DPC nebo poloviční úvazek. Tři směny mohou zabrat tři dny. Pokud se do toho zahrne i povinná školní docházka, která většinou na FaME bývá tři až čtyři dny, znamená to, že studentovi časové možnosti jsou výrazně omezeny. Pokud se nepřekrývá školní docházka a pracovní povinnosti, student je vytížen celý týden. Domácí úkoly, seminární práce nebo příprava na průběžné zápočtové testy jsou tedy díky časové vytíženosti mnohdy řešeny na poslední chvíli a není jim věnován dostatek času natolik, aby jejich studijní úspěch sahal k nejvyšším příčkám a mohl si tak zajistit např. prospěchové stipendium.

9. Máte dostatek informací o tom, na jaké příspěvky od státu a od UTB máte nárok?

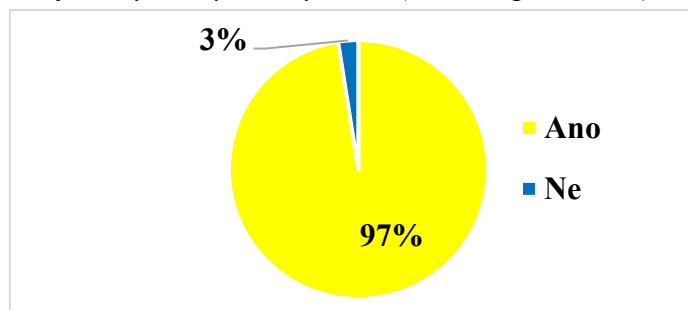
Graf 9 Výsledky otázky č. 9 (vlastní zpracování)

Z výsledků dotazníkového šetření u této otázky, jasně vyplývá že informovanost studentů o těchto možnost je velmi nízká. Skoro tři čtvrtina dotazovaných nemá dostatek informací, což může být zapříčiněno slabé prezentace ze strany univerzity směrem studentům, ale také nezajem studentů, kteří se ve výsledku dotazníkového šetření vyjádřili v počtu 29. Neznalost nebo nezajem samozřejmě může mít i dopad na výše zmiňovanou problematiku, jako je využití podpory sociálního nebo ubytovacího stipendia, popřípadě některých dalších.

10. Ocenili byste souhrn všech finančních podpor na jednom místě? (Web, brožura...)

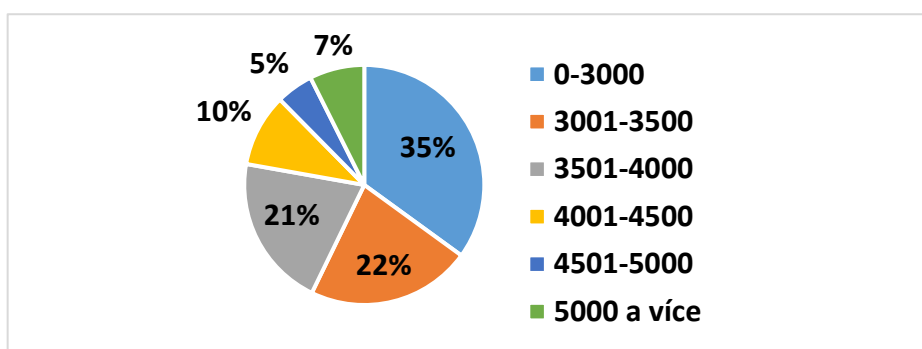
Graf 10 Výsledky otázky č. 10 (vlastní zpracování)

Zde jasně převažující zájem o jasný a kompletní přehled všech podpor na jednom místě vyjádřili studenti všech fakult. I studenti, kteří v předchozí otázce zodpověděli, že se o tyto probírané věci nezajímají by uvítali kompletní přehled. Ocenili by tento přehled i studenti, kteří ví, jaké jsou možnosti, nicméně se dá předpokládat, že shledávají mezery ve svých informacích a chtějí si je doplnit. Pro UTB je velmi vhodné, aby tyto možnosti byly prezentovány na jednom místě a ukázaly by tak stávajícím i budoucím studentům možnosti, díky kterým by například nemuseli navštěvovat brigády a zaměstnání ale plně se věnovat školním povinnostem.

11. Jaké jsou Vaše měsíční výdaje na ubytování?

Graf 11 Výsledky otázky č. 11 (vlastní zpracování)

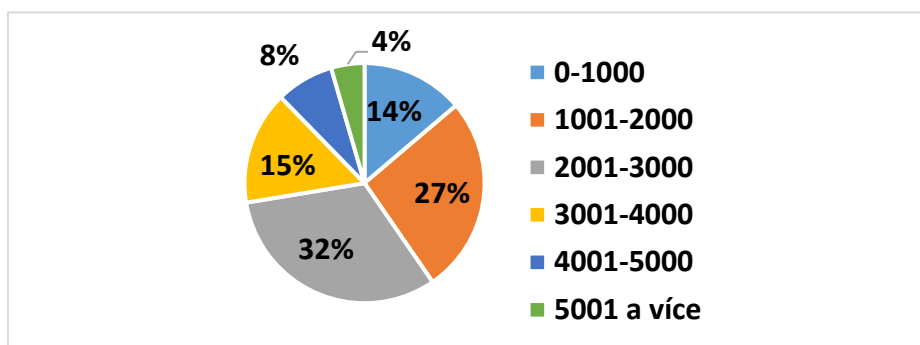

Tato otázka byla rozdělena do šesti kategorií, kdy měli studenti na výběr, že jejich cena ubytování se sahala do 3000 Kč, dále 3001–3500 Kč, 3501–4000 Kč, 4001–4500 Kč, 4501–5000 Kč a více než 5000. Nejvíce početná skupina studentů se řadí do kategorie do 3000 Kč měsíčně za ubytování, jedná se o 71 (35 %) studentů. Dále 45 (22,2 %) studentů zaplatí na ubytování mezi 3001–3500 Kč. Pouze o 3 méně, tedy 42 (20,6 %) studentů je ubytováno za cenu mezi 3501–4000 Kč. V rozhraní 4001-4500 bylo započítáno 20 (9,8 %) studentů.

Následná skupina 4501-5000 Kč zaznamenala 10 (5 %) studentů. Studentů, kteří zaplatí na ubytování více než 5000 Kč měsíčně je 15 (7,4 %). Pokud je vzato v úvahu průměrné ubytovací stipendium za rok 2019, které činí 4976 Kč, znamená to, že minimálně jeden měsíční nájem zaplatí 188 studentů z 203. I přes vysoký počet studentů, kteří jsou schopní z ubytovacího stipendia uhradit jeden nájem, je nutno se pozastavit nad tím, že se jedná pouze o jeden měsíční nájem za polovinu akademického roku. Tedy dva nájem za celý akademický rok (10 měsíců). Pokud se vezmou v úvahu studenti, kteří platí nájem do 3000 Kč/měsíčně a průměrné ubytovací stipendium za celý rok činí 9952 Kč. Znamená to tedy že studenti zaplatí tři měsíční nájem a dalších 7 měsíců musí hradit ze svých vlastních finančních prostředků. Jedná se o částku 21000 Kč, kterou musí po zbytek roku zaplatit za nájem, v této skupině se tedy jedná o 71 studentů. Např. u skupiny, která platí nájem v rozmezí 3500-4000 Kč, pokryjí maximálně nájem 2 za akademický rok. S horní hranicí 4000 Kč/měsíčně to tedy znamená, že ročně jsou jejich vlastní náklady kolem 32000 Kč za rok pouze na ubytování. Dá se samozřejmě poukázat na vlastní volbu studenta, jaké ubytování preferuje. Byty bývají zpravidla dražší než koleje, ale z důvodu malé kapacity ubytování na kolejích jsou někteří studenti nuceni využít privátu, ubytovny nebo právě nájem v bytě i přes jejich nesouhlas právě kvůli vyšší ceně. V porovnání, co se týče studijních programů lze zaznamenat, že čím vyšší studijní program studuje, tím vyšší jsou i jeho náklady na ubytování. zaměřila jsem se na kategorii, kde studenti zaplatí více než 5000 Kč/měsíčně. Předpoklad že, tuto částku překročí především studenti doktorského programu je správný, celkem 4 studenti ze 7 doktorského programu platí za nájem více než 5000 Kč a to 2 studenti z FaME, jeden student z FAI a jeden z FLKŘ. V magisterském studijním programu se nenašel nikdo, kdo by tuto částku překročil, avšak v bakalářském studijním programu se našlo 11 studentů ze 179, kteří tuto částku platí. Jedná se o 8 studentů z FaME, jednoho z FMK, dva studenty z FHS a jednoho studenta z FT. Tato informace byla překvapivá, autorka očekávala, že z bakalářského studijního programu se nenajde nikdo, kdo by byl ochotný tuto částku za nájem zaplatit. Samozřejmě jak už bylo výše uvedeno, nájem mohou financovat rodiče nebo má student dostatek finančních prostředků ze zaměstnání, aby tyto náklady byl student schopný pokrýt.

12. Jaké jsou Vaše měsíční výdaje na stravu po dobu studia?

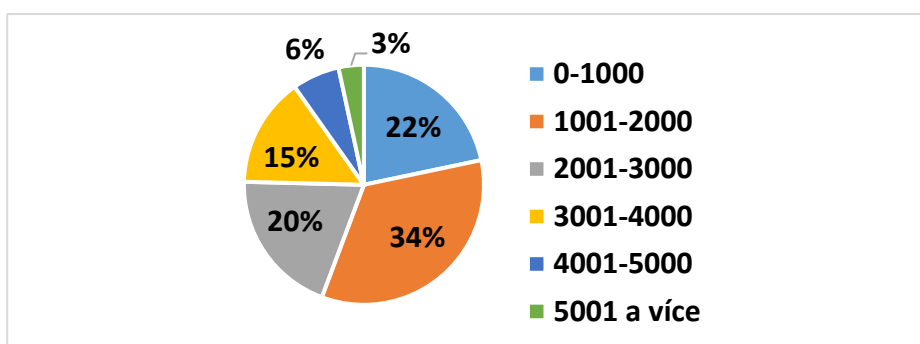
Graf 12 Výsledky otázky č. 12 (vlastní zpracování)

Otázka, která je jednou ze tří základních otázek pro vyhodnocení celkových výdajů byla opět zpracována do cenových kategorií, kdy byly nastavené od 0-1000 Kč, 1001-2000 Kč, 2001-3000 Kč, 3001-4000 Kč, 4001-5000 Kč a více než 5000 Kč měsíčně. Nejvíce respondentů vynakládá na stravu po dobu studia 2001-3000 Kč/měsíčně. Jedná se přesně o 65 (32 %) dotazovaných. Následuje finanční rozpočtení od 1001-2000 kde zvolilo tuto odpověď 54 (26,6 %) studentů. Do stravy investuje 3001-4000 Kč měsíčně 31 (15,3 %) studentů. Jídlo a pití do 1000 Kč věnuje 28 (13,8 %), kdy předpokládám, že jsou to studenti, kteří dojíždějí anebo stravu řeší dovezením si z domovín. 16 (7,8 %) studujících investuje do stravy 4001-5000 a více než 5000 za stravu zaplatí 9 (4,5 %) studentů. Z těchto dat vyplývá, že studenti volí zlatou střední cestu, nicméně se dá předpokládat, že s růstem cen za potraviny vzrostou do budoucna i výdaje za stravu. Výdaje za stravu mezi 2001-3000, kde je zastoupena nejpočetnější skupina lze korigovat a snižovat i díky menze, kde kvůli dotacím od UTB mají studenti menší výdaje a lepší cenovou dostupnost obědů.

13. Jaké jsou Vaše měsíční výdaje na ostatní potřeby? (Léky, potřeby do školy, náklady na dopravu, spoření, telefon apod.)

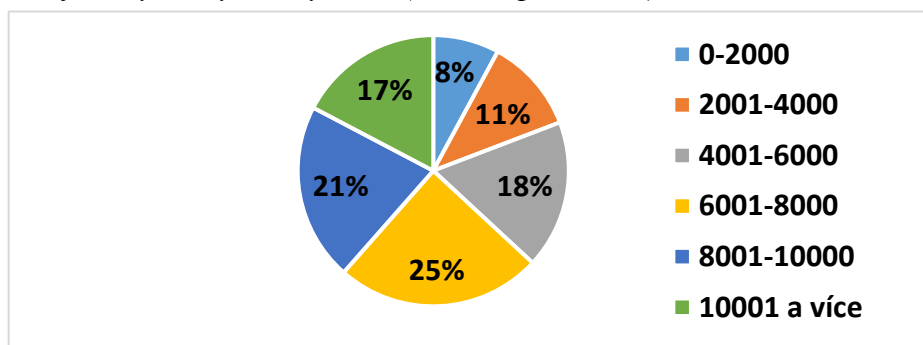
Graf 13 Výsledky otázky č. 13 (vlastní zpracování)

Ostatní potřeby, často opomíjené, avšak položky, které stojí peníze a mnozí se neuvědomují že součtem všech položek se mohou dostat na tisíce. Pomine-li se ubytování a strava, přichází na řadu spousta dalších nezbytných potřeb pro dennodenní život, jako je dorozumívání se telefonem, cesta do školy a zpět, léky nebo například pomůcky do školy. Dohromady nejvíce 69 (34 %) studentů za tyto potřeby utratí 1001-2000 Kč. Dále 44 (21,7 %) respondentů nemá až tak vysoké výdaje a zaplatí do 1000 Kč měsíčně. Další skupinou o počtu 40 (19,7 %) studentů vynaloží 2001-3000 za ostatní potřeby. 30 (14,8 %) studentů se zařadilo do kategorie útraty 3001-4000 Kč/měsíčně. 4001-5000 Kč za tyto potřeby utratí 4001-5000 Kč 13(6,4 %) studentů, a nakonec více než 5000 Kč vynaloží na své potřeby 7 (3,4 %) studentů. U této skupiny se dá předpokládat, že se zde nachází např. majitelé aut, nebo studenti jež se osamostatnili od rodiny a stojí na vlastních nohou.

14. Jaké jsou tedy Vaše celkové měsíční výdaje?

Graf 14 Výsledky otázky č. 14 (vlastní zpracování)

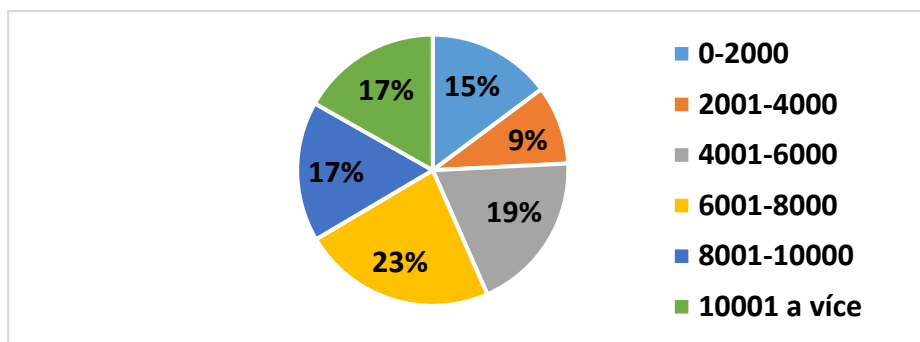

Výsledky této otázky byly očekávatelné, nicméně skupina, která má vyšší náklady než 10000 Kč je zastoupena 35 (17,3 %) respondenty, kde byl očekáván menší počet odpovědí. Do rozmezí 8001-10000 Kč se zařadilo 43 (21,2 %) studentů. Nejvyšší zastoupení je u kategorie 6001-8000 Kč, kde odpovědělo 50 (24,6 %) studentů. S nižším rozpětím se také ztotožňuje nižší počet studentů. Studentů vynakládajících 4001-6000 Kč na veškeré potřeby je 36 (17,7 %). Náklady mezi 2001-4000 Kč má 23 (11,3 %) a nakonec studenti, kde jejich náklady dosahují do 2000 Kč/měsíčně. Zde odpovědělo 16 (7,9 %). Z těchto výsledků se dá usoudit, že měsíční náklady se většinou pohybují ve vyšších částkách jako je 6001 Kč. Nad tuto částku dosahuje 128 studentů. Výdaje spojené tedy s vysokou školou jsou velmi vysoké na studenta, aby byl schopný si tyto částky zaopatřit sám. Z širšího pohledu se dá tedy říci, že většinou ročně studium na vysoké škole vychází v rozmezí 60000-100000 Kč. Za celé 3 roky je to tedy trojnásobek. Pro spousta studentů a rodičů je těžko představitelné, jaké mohou být celkové výdaje, a proto se může stát, že studenti z finančních důvodů ukončí své

studium anebo naopak rodina, která je srozuměna s těmito výdaji nedovolí, aby dítě podpořili a poslali na vysokou školu. Na základě těchto informací je zcela jasné a běžné, že student musí někde vyhledat finanční pomoc a tou je nejčastěji brigáda při studiu.

15. Jaké jsou tedy Vaše celkové měsíční příjmy?

Graf 15 Výsledky otázky č. 15 (vlastní zpracování)

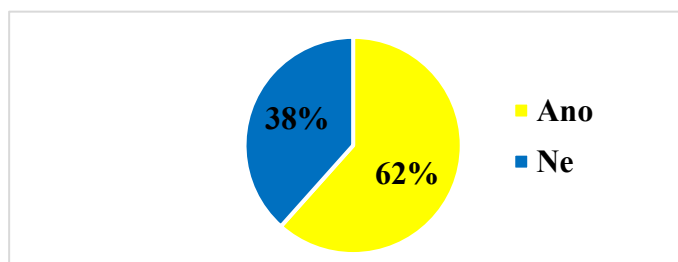
Příjmy studentů jsou takřka rovnoměrně rozdělené. V dotazníku, kde studenti dosahují příjmů do 2000 Kč/měsíc je 30 (14,8 %) studentů. Na příjmy, které měsíčně dosahují 2001-4000 Kč dosáhne 19 (9,4 %) studentů. Příjmy ve výši 4001-6000 Kč jsou zastoupeny 39 (19,2 %) respondenty. Nejvíce opět jako při výdajích je zastoupena skupina, která má příjmy mezi 6001-8000 Kč/měsíčně, zde bylo zaznamenáno 47 (23,1 %) odpovědí. Dále ve skupině 8001-10000 Kč/měsíčně se nachází 34 (16,7 %) studentů. Nakonec studenti, kteří dosahují příjmů více než je 10000 Kč/měsíčně jsou zastoupeni v počtu 34 (16,8 %).

Každou odpověď a studenta jsem zanalyzovala a zkoumala jsem, zda studenti mají stejné výdaje jako příjmy nebo menší výdaje než příjmy anebo naopak. Výsledky jsou v celku podobné nicméně v závěru znepokojivé. Z 203 respondentů odpovědělo, že 67 (33 %) studentů má stejné výdaje jako příjmy. Pro tyto studenty to tedy znamená případnou finanční pomoc alespoň od rodiny, aby se mohli věnovat i ostatním volnočasovým aktivitám a jejich příjmy nebyly vynaloženy pouze na povinné výdaje spojené s ubytováním, stravou apod. Výsledky odhalily, že 58 (29 %) respondentů má více příjmů než výdajů. Zde je možno očekávat až už finanční pomoc od rodiny a zároveň i např. práce na HPP nebo formou brigády, kdy je pro tyto studenty snazší a klidnější život na vysoké škole. Nakonec skupina, která není uspokojivá a to skupina, která má vyšší výdaje, než jsou příjmy. Do této skupiny se řadí nejvíce a to 78 (38 %) studentů. Tito studenti musí být podpořeni rodinnými příslušníky, protože z výsledků vyplývá že z těchto 78 studentů jich 17 (21,8 %) pracujících stále nedosahuje na částku, kterou by potřebovali na zaplacení svých výdajů. Zde je opravdu

nutná okolní pomoc ať už od univerzity nebo od rodiny. Zbýlých 61 (78,2 %) ze 78 (100 %) studentů nenavštěvují brigády a zaměstnání.

16. Spoříte si?

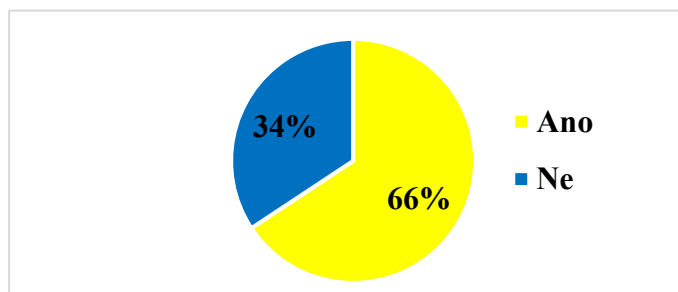
Graf 16 Výsledky otázky č. 16 (vlastní zpracování)

Vzhledem k ekonomické a sociální situaci ve státě ČR je dobré myslet na budoucnost a přemýšlet nad nějakou finanční rezervou. Studenti byli osloveni, zda spoří finance na následující léta, může se jednat ať už o stavební spoření, nebo např. o spoření penzijní. Spořitelny a banky nabízejí spoustu možností, na co peníze spořit. Z 203 respondentů jich více než polovina, přesně 125 (61,6 %) studentů spoří. Zbýlých 78 (38,4 %) studentů nevyužívá nabídky spoření. Dá se předpokládat, že studenti, kteří pracují budou více spořit než ti, kteří se nevěnují vedlejší činnosti formou zaměstnání. Ze 125 studentů, kteří si spoří jich 72 navštěvuje zaměstnání, což je přesně 57,6 %. Zbýlých 53 (42,4 %) studentů, kteří zaměstnání nemají využívají buď našetřené peníze k dalšímu spoření nebo častou možností je u těchto studentů spoření rodiny na studentův spořicí účet.

17. Využíváte nabídky studentské půjčky?

Graf 17 Výsledky otázky č. 17 (vlastní zpracování)

Využití studentského úvěru není v České republice zatím populární a nezbývá než doufat, že to takto i zůstane z důvodu velmi riskantních následků a nestabilní finanční situace jako absolvent vysoké školy. V tomto dotazníkovém šetření studentský úvěr je využit pouze 2 studenty (1 %). Jedná o jednu ženu z FaME a jednoho muže z FT, kdy oba navštěvují

bakalářský studijní program. Zbylých 201 (99 %) studentů nevyužívá této nabídky. Vyplývá tedy z těchto výsledků, že studenti dělají vše pro to, aby se zadlužením u bank předešli. Dosahují tak díky finanční podpoře rodiny, finanční podpoře od UTB, ale i brigádami nebo zaměstnáním na HPP ať už plný nebo zkrácený.

6.2 Shrnutí dotazníkového šetření

Do dotazníkového šetření se zapojily především ženy, které tvořily necelých 80 % dotazovaných. Nejvíce se zajímala Fakulta managementu a ekonomiky. Nejvyšší zastoupení v oblasti studijních programů měl bakalářský studijní program s necelými 90 %.

V návaznosti na obecné informace o dotazníkovém šetření je třeba se věnovat podrobnějším informacím, z nichž vychází nadpoloviční většina analytické části. Výsledky ukázaly nižší informovanost mezi studenty o podmínkách nabytí sociální finanční podpory od UTB. Naopak povědomí o existenci tohoto stipendia je mezi studenty vyšší. Do těchto závěrů spadá i podpora ubytovacího stipendia, kdy bylo zjištěno, že necelých 44 % respondentů tuto finanční pomoc nevyužívá. Část věnovaná základní informovanosti studentů o univerzitních podporách vyobrazila celkově necelých 73 % respondentů, kteří nemají dostatek zpráv o poskytujících finančních příspěvcích.

Finance zasahují do života studentů každý den, proto i více než tři čtvrtiny studentů jsou podporováni peněžními příspěvky od rodiny. Vzhledem k tomu, že i tento příspěvek občas nestačí, je necelých 63 % studentů nuceno navštěvovat brigády, díky nimž zvyšují svou finanční stabilitu. Je zcela zřejmé, že časová náročnost udržet si kladné finanční zaopatření má za následky nedostatečnou možnost věnovat se školním povinnostem a tím si zajistit dobré výsledky. S tímto tvrzením se ztotožnilo 115 studentů, tedy necelý 66 %. Globální finanční situace respondentů dotazníkového šetření je ve většině případů ztrátová, kdy výdaje převyšují příjmy. Je možné tento problém lze přisoudit vysokým výdajům za ubytování, stravu a ostatní potřeby. I přes tyto neduhy jsou ale studenti schopni vytvářet úspory a vkládat je na spořicí účty sloužící k lepší finanční situaci do budoucna. Studentský úvěr využívá pouze 1 % dotazovaných.

7 POLOSTRUKTUROVANÝ ROZHOVOR

Polostrukturovaný rozhovor je metodou kvalitativní. Zde se jedná o rozhovor s odborníkem, který se zabývá řešenou problematikou této práce. Probíraná problematika je rozebrána ze subjektivního pohledu konzultačního partnera. Otázky k rozhovoru byly zpracovány po výsledcích dotazníkového šetření. Celý rozhovor s vybranou osobou probíhal necelých 60 minut čistého času a online formou přes MS Teams. Zpracování poskytnutých informací zabralo asi jeden celý den.

Představení vybrané osoby

doc. Ing. Daniel Münich, Ph.D. se zabývá několika oblastmi. Jeho hlavní směrem je ekonomie školství dále se věnuje trhu práce, hodnocení dopadů politik, hodnocení výzkumů, nebo vysokému školství. Je součástí Univerzity Karlovy a zároveň i Akademie věd ČR. EENEE⁵ pro Evropskou komisi, i s touto funkcí je docent spojen. Je ve vedení národního týmu, který má na starost celoevropský projekt Euromod. V neposlední řadě se věnuje jako odborný člen Výboru pro rozpočtové prognózy a nadále je členem poradní komise pro hodnocení dopadů regulace při Legislativní radě vlády.

Charakteristika rozhovoru

Tento rozhovor byl směřován především na téma socioekonomického statusu studenta na vysoké škole, ale zároveň i na financování jak z pohledu vysokých škol a státu, tak i z pohledu studentů. Pana docent byl vybrán z důvodu přesvědčení o jeho kvalitách a dostatečných odborných informací, které mohly vnést do bakalářské práce spoustu zajímavých informací.

Byl zvolen polostrukturovaný rozhovor, kdy hlavní slovo měl dotazovaný, protože autorka předpokládala, že může zodpovědět i nevyřčené otázky. Nakonec bylo položeno dohromady třináct otevřených otázek.

Prostřední a vliv okolí na studujícího jedince

Velkým vlivem je rodina, kde jedinec vyrůstá a odnáší si s sebou hodnoty tvořené právě v rodinném prostředí. Jedná se o komunikaci s vrstevníky, pokud jedinec není začleňován už od útlého věku do hromadných akcí jako jsou kroužky a volnočasové aktivity, je velmi pravděpodobné, že nastane velký problém se začleněním se do společnosti i v pozdějším věku. Výjimkou není ani vysokoškolské prostředí. Na vysoké škole už se může jednat o

⁵ EENEE – European Expert Network on Economic of Education

vyloučení ze společnosti kvůli finanční situaci studenta. Jedná se tedy o společenské stigma, kdy student není schopen se začlenit např. kvůli jeho finanční situaci a není schopný se svými vrstevníky „držet krok.“ Studenti ze slabších sociálních vrstev jsou velmi opatrní a citliví na svou situaci a postavení, proto se můžou zdráhat navštívit studijní oddělení a poradit se o své situaci. Tím následuje nekonečný kruh kdy, pokud student má nárok na finanční podporu od univerzity a nevyužije ji, bude stále vnímán stejně jako doposud.

Dopady socioekonomického statusu na zaměstnanost

Uplatnění v zaměstnání může být opět ovlivněno pro tuto znevýhodněnou skupinu lidí. Jak už bylo zmíněno právě kvůli nastaveným rodinným hodnotám, kdy student nebude vyžadovat nejvyšší finanční možné platové ohodnocení i přes to, že by oplýval vědomostmi na určitou pozici. V budoucím zaměstnání může být absolvent ovlivněn i svým sebevědomím, protože rodiny, které nejsou řazeny kvůli finanční situaci mezi střední a vyšší třídu mají větší sklony k podceňování, pesimismu nebo nedůvěře jak v sebe sami, tak i v ostatní. To může ovlivnit absolventa vůbec ve výběru zaměstnání a pozic, kdy bude sahat po méně atraktivních a vyhlášených pozicích.

Peněžní prostředky terciárního vzdělávání

Dalším tématem bylo financování vysokého školství směrem k univerzitám a zároveň poskytování finanční podpory od univerzit směrem studentům. Z rozhovoru vyplynulo, že vysoké školství je velmi často opomíjeno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a není terciárnímu vzdělávání poskytováno dostatečné množství peněz, které by zlepšily možnosti věnovat více peněz studentům ať už sociálně znevýhodněným nebo i těm, kteří pobírají ubytovací stipendium.

Zaměstnání během studia

Práce nebo brigády, také byly středem rozhovoru. Z rozhovoru tedy můžeme vyvodit, že brigády ovlivňují studenty ve značné míře ať už ve volnočasových aktivitách a následně s tím spojené socializace, tak i v úspěšnosti zkoušek. Bohužel doc. Ing. Daniel Münich, Ph. D. nevidí možnost, která by donutila studenty, aby do práce nechodili a věnovali se pouze školním povinnostem. Důvodem jsou výdaje, které student má a pokud jsou finančně studenti podporováni rodinou, nejsou to částky, které by pokryly veškeré výdaje. Ostatně tato výpověď se shoduje i s mým kvantitativním výzkumem, kdy více než polovina odpověděla, že brigády a práce mají vliv na školní přípravu a následné výsledky.

8 SHRUTÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI

Z výsledků dotazníkového šetření a polostrukturovaného rozhovoru vyplynul problém financí ze strany státu, kdy je možno vidět, že stát neposílá dostatečnou částku např. na sociálně znevýhodněné studenty. Pro studenty, jež pobírají sociální stipendium, je to určitá finanční pomoc, nicméně je to tak nízká měsíční částka, díky které nezaplatí např. nájem apod. Stipendia poskytovaná studentům nejsou finančně dostatečně podpořena. Tento problém ale spadá pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nikoliv pod Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně. Využití stipendií by mohlo mít větší zastoupení minimálně v oblasti sociální, nicméně i v oblasti ubytování by mohlo být žádostí více, protože ubytovací stipendium pobírá asi třetina studentů univerzity. Nižší povědomost o podmínkách nabytí finančních prostředků je mezi studenty bohužel vyšší, než bylo předpokládáno.

Zaměstnání je jeden z důležitých faktorů, který ovlivňuje socioekonomický status studenta, dále jeho uplatnitelnost, ale i zařazení do společnosti. Studenti v nižší sociální sféře mají často problém právě se začleněním se do společnosti a jejich nepříznivá finanční situace má následný dopad právě na jejich socioekonomický status. Problém se může naskytnout z nenadání během jeho studia nebo ho ještě více prohloubit díky očekávání a chování společnosti. Horší začlenění se do společnosti ale není jediný problém, na který může mít zaměstnání dopad. Zaměstnání nebo brigáda „brzdí“ studenty v rozvíjení svých vědomostí a potřeb, kdy se ukázalo, že navštěvování brigád nebo zaměstnání na úvazek ať už zkrácený nebo plný ovlivňuje kvalitu přípravy na výuku, zápočtové a zkouškové období. Nicméně je třeba se na to dívat i z druhé strany, kdy studenti jsou podle výsledků analytické části nuceni chodit do práce za účelem výděлку, který jim následně slouží k obživě, nebo k ubytování. Ve spoustě případech ale musí zakročit rodinní příslušníci, kdy finančně studenta musí podpořit vzhledem k vysokým výdajům při studiu vysoké školy. Někteří studenti však volí i jiné varianty, jak podpořit finančně své studium a tím je studentský úvěr poskytovaný bankou v ČR.

Využití finanční podpory u studentů UTB s dopadem na jejich socioekonomický status je nekonečný koloběh, který začíná právě u nižšího statusu studenta. Student zařazen mezi sociálně slabé pobírá vybraná stipendia, nicméně jejich hodnota není dostačující pro pokrytí výdajů během studia. Následně je student nucen chodit na brigády či zaměstnání, kdy se dostatečně nevěnuje školním povinnostem, a to může mít za následek špatné hodnocení zkoušek a díky těmto výsledkům může přijít o další finanční podporu formou prospěchového stipendia, a tak je dál nucen chodit do práce. I přes pracovitost a plnění všech povinností ale

často nevydělá student dostatek na pokrytí všech výdajů a v tomto případě opět musí zasáhnout rodina, kdy se snaží svým dětem i přes jejich nepříznivou finanční situaci věnovat dostatek peněz na živobytí při studiu. Tento koloběh, kdy je student ve školském zařízení nebo v práci má dopad právě i na jeho sociální stránky, kdy nemá dostatek času na začlenění se se svými vrstevníky, tím si může připadat sám a často i podceňovaný, což je jedna ze složek horšího uplatnění těchto studentů jako absolventů v zaměstnání. Nedostatečná podpora, nízké sebevědomí a nižší sociální ekonomický status rodiny, ve kterém se student pohybuje od svého ranného věku jsou podněty k tomu, aby student vynaložil mnohem více svého úsilí o získání dané pozice a následně udržení se v kolektivu.

Během zkoumání vzorku a analyzování výsledků dotazníkového šetření byla zaznamenána epidemiologické situace pandemie Covid-19, kdy došlo k uzavření vysokých škol a studenti tak využívali svůj domov pro živobytí během distanční výuky. Mohlo se tedy stát, že některé odpovědi od respondentů nejsou relevantní díky této nepříznivé situaci a nevědomění si jak z autorčiny, tak i studentovi strany položení otázek na běžnou prezenční výuku. Výsledky dotazníkového šetření nicméně nezaznamenaly velké neshody, kdy by muselo být provedeno dotazníkové šetření znovu.

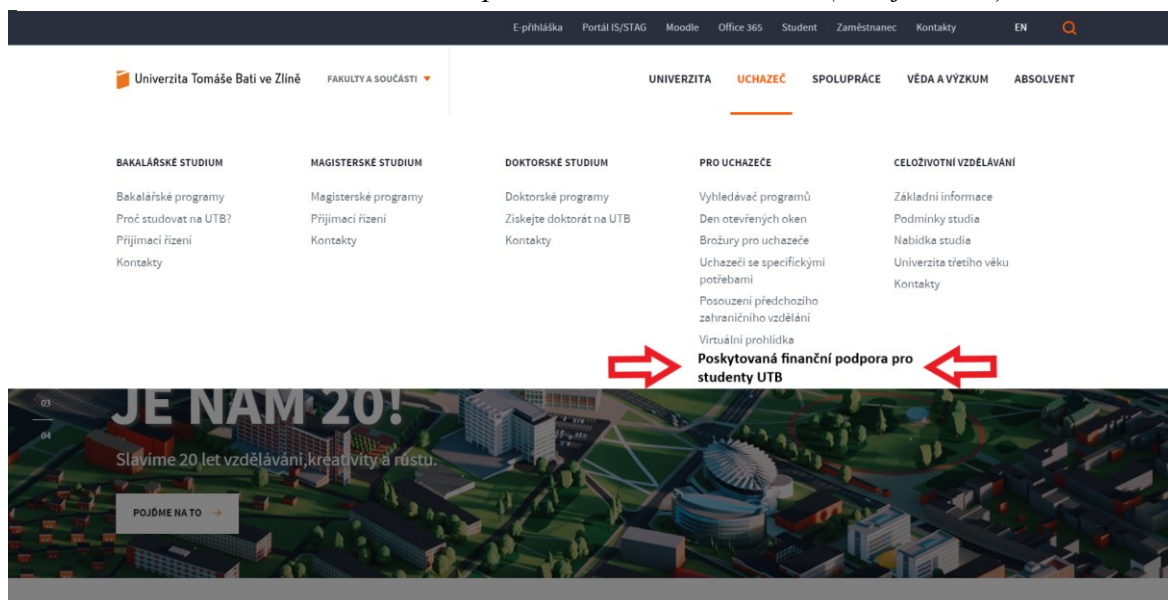
9 NÁVRH OPATŘENÍ PRO PODPORU INFORMOVANOSTI STUDENTŮ

Vzhledem k výsledkům analytické části je zřejmé, že je nezbytné, aby se studentům do povědomí dostaly informace o poskytovaných stipendiích a podmínkách pro nabytí ze strany univerzity. Toto opatření je důležitou součástí k podpoře lepšího socioekonomického a kvalitnějšího života studentů. UTB prezentuje finanční podporu studentům ve stipendijním řádu. Bylo by však výhodou pro studenty, kdyby tyto podpory byly přístupné na viditelnějších místech.

1. Propagace stipendií formou internetové platformy

Lze využít internetovou platformu, kdy stručné informace o poskytované finanční podpoře budou na hlavních stránkách UTB, ale i na hlavních stránkách jednotlivých fakult. Tyto informace mohou být zařazeny do složky uchazeč, kde bude více specifikována položka např. poskytovaná finanční podpora pro studenty UTB. Propagace nemusí být vázána pouze na webové stránky univerzity nebo fakulty, ale je možno využít i sociální sítě jako je univerzitní a fakultní Facebook, popřípadě Instagram.

Obrázek 1 Návrhové opatření na stránkách UTB (zdroj: utb.cz)

2. Informační brožura

Další možnou podporou informovanosti je letáček, brožura pro nadcházející ale i stávající studenty s přehledem veškerých finančních podpor. Tyto letáčky by mohly být volně přístupné na jednotlivých fakultách, ale byly by i rozdávány ať už uchazečům o studium na DOD nebo při zápisu do prvního ročníku studia. Náklady na brožuru nejsou vysoké.

V následující tabulce jsou uvedeny parametry pro tisk návrhové brožury včetně ceny.

Tabulka 8 Nacenění informační brožury

Formát	Povrch	Tisk	Gramáž	Cena vč. DPH (za 1ks)
A4	Lesklý	Oboustranný (méně designově náročný)	90 g–110 g	2,06 Kč
A4	Lesklý	Oboustranný (více designově náročný)	110 g–150 g	5,90 Kč

Navrhovaná brožura spadá do první kategorie, kdy s lesklým povrchem, oboustranným tiskem s menší designovou náročností a menší gramáží vychází jeden kus na 2,06 Kč. Minimální množství pro tisk je 1 500 kusů, což vychází na cca 4 000 Kč včetně DPH. Je možno využít tiskárnu na Fakultě multimediálních komunikací, kde tisk vychází levněji.

3. Pravidelné kurzy finanční gramotnosti

Na Univerzitě Tomáše Bati proběhl workshop na téma Základy finanční gramotnosti. Možnost workshopy uskutečňovat pravidelně nebo tuto tematiku převést na déle trvající kurzy by bylo přínosem nejen pro studenty, ale i pro zaměstnance UTB nebo veřejnost. Kurzy by mohly probíhat např. jednou za 14 dní po dobu 3 měsíců. Čím déle se bude jedinec věnovat této problematice, je větší šance že se vyvaruje rizikovým investicím nebo špatné finanční situaci.

4. Finanční poradenství

Finanční poradenství by mohlo být spojené se Studentskou účetní a daňovou kanceláří, kdy by studenti UTB na tomto místě mohli zanalyzovat své výdaje a příjmy. Student by zde mohl získat přehled o svých financích a následně si nechat poradit, jak nakládat s financemi během studia, čeho se vyvarovat, a naopak do čeho investovat.

Výsledkem těchto návrhových opatření k podpoře informovanosti by měl být zvedající se počet zájemců o poskytovanou finanční pomoc od univerzity a tím zlepšovat kvalitu života studentům.

ZÁVĚR

V bakalářské práci bylo shrnuto hned několik problémů týkajících se studentů na vysoké škole po dobu jejich studia. Jednalo se o finanční situaci, sociální zařazení a vlivy na jejich začlenění se do společnosti. Dále pak i dopady nepříznivé finanční situace během studia na uplatnitelnost v zaměstnání nebo právě už zmiňovaný socioekonomický status studenta.

V teoretické části byly představeny základní pojmy, které jsou nedílnou součástí objasnění problematiky. První úsek teoretické části se věnoval veřejné správě, kde objasňoval charakteristiku vysokých škol. Dalším úsekem byla část, která se zabývala sociální sférou, kde byla rozebrána problematika socioekonomického statusu jedince. Poslední část poskytovala informace o ekonomickému směru, kdy byly rozebrány finanční podpory, finanční gramotnost a např. i pracovní zařazení jedince po dobu studia na vysoké škole.

Praktická část byla zaměřena na konkrétní finanční prostředky, které jsou oporou studentům. Výsledky vycházejí z využití kvantitativní metody, přesněji dotazníkového šetření, které proběhlo pouze u studentů UTB. Jako opora a zároveň i potvrzení několika jasných tezí sloužil polostrukturovaný rozhovor s doc. Ing. Danielem Münichem, Ph.D., který se zabývá trhem práce, vysokému školství, socioekonomickým statusem a zároveň i uplatnitelnosti a začlenění jedinců do společnosti. Výsledkem analytické části je fakt, že studenti jsou nuceni chodit na brigády a využívat finanční podporu od rodiny. Z výsledků je jasné i to, že studium na vysoké škole je finančně náročné a je nutné podpořit informovanost o využití stipendií na univerzitě.

Jako návrhová opatření byla zvolena čtyři doporučení, jak zlepšit a podpořit produkci informací směrem ke studentům a tím zároveň i zlepšit a zpříjemnit kvalitu života studujících.

1. První návrh pro podporu informovanosti studentů je zlepšení viditelnosti stipendií na univerzitních a fakultních webových stránkách.
2. Dalším návrhem je zařazení informačních brožur mezi studenty, kde budou volně přístupné na jakékoli fakultě po dobu celého studia. Není tím myšlena brožura pouze pro stávající studující, ale i pro nadcházející uchazeče, kdy tyto informační údaje mohou být prezentovány při zápisu do prvního ročníku.
3. Třetím návrhem je zintenzivnit kurzy nebo workshopy na téma základy finanční gramotnosti. Tento workshop už byl uskutečněn a bylo by na místě, kdyby se v těchto aktivitách pokračovalo

4. Poslední návrhové opatření se týká finančního poradenství pro studenty UTB, kde budou studenti moci zanalyzovat své výdaje a příjmy. Kdy díky tomuto poradenství lépe zhodnotí svou stávající a budoucí finanční situaci. Toto poradenství by se mohlo do budoucna připojit ke Studentské účetní a daňové kanceláři.

Tato návrhová opatření vedou k dlouhodobému zlepšení kvality života během studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

CURAJ, Adrian. et al. *The European Higher Education Area*. 2 nd ed. Berlin: Springer International Publishing, 2015, 906 p. ISBN 978-3-319-20877-0.

DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra a Jiří SMRČKA, 2018. *Lesk a bída vzdělávání: Vysoké školství jako zrcadlo české společnosti v časech volného trhu*. 1. Praha: Euromedia Group. ISBN 978-80-242-6106-5.

HAMPLOVÁ, Dana a Tomáš KATRŇÁK, ed. *Na vzdělání záleží: jak vzdělanostní rozdíly ovlivňují osudy lidí v české společnosti*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018. Sociologická řada. ISBN 978-80-7325-457-5.

JÍLEK, Dalibor, Jaroslav VĚTROVSKÝ a Katarína ŠMIGOVÁ, 2015. *Segregace, vzdělávací příležitost a závazky států*. Praha: Wolters Kluwer. Lidská práva. ISBN 978-80-7478-762-1.

KOLÁŘ, Zdeněk, 2012. *Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3710-2.

PRŮCHA, Jan a Jaroslav VETEŠKA, 2014. *Andragogický slovník*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4748-4.

ŠÁMALOVÁ, Kateřina, 2016. *Šance na dosažení vysokoškolského vzdělání v populaci osob se zdravotním postižením*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3469-2.

ŠTOGR, Josef, 2013. *Proč nevíme, co jsou peníze: (je nad čím přemýšlet)*. Praha: Generation Europe. ISBN 978-80-905308-6-7.

TROW, Martin, 1997. In: PRUDKÝ, Libor, Petr PABIAN a Karel ŠIMA. *České vysoké školství: na cestě od elitního k univerzálnímu vzdělávání 1989-2009*. Praha: Grada, 2010, 162 s. Sociologie. ISBN 9788024730097.

URBÁNEK, Václav, 2007. *Financování vysokého školství*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1313-3.

WALKER, Ian. *Výzkumné metody a statistika*. Praha: Grada, 2013. Z pohledu psychologie. ISBN 978-80-247-3920-5.

Internetové zdroje

BINAR, Aleš, 2021. *Historie Univerzity obrany* [online]. Brno [cit. 2021-1-24]. Dostupné z: <https://www.unob.cz/univerzita/Stranky/Historie.aspx>

Centrum pro studenty se specifickými potřebami, 2020. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně: Akademická poradna* [online]. Zlín: UTB [cit. 2021-6-4]. Dostupné z: <https://akademickaporadna.utb.cz/centrum/>

Co ještě děláme, 2019. *Fame.utb.cz* [online]. Zlín: UTB [cit. 2021-6-5]. Dostupné z: <https://fame.utb.cz/o-fakulte/zakladni-informace/struktura/ustavy/ustav-financi-a-ucetnictvi/studium/co-jeste-delame/>

CVEJNOVÁ, Veronika, 2021. Studentská půjčka: Kde si půjčit při studiu? *DUOfinance.cz*. Praha, 1. Dostupné také z: <https://www.studenta.cz/vysokoskolaci-jake-penize-muzete-vprubehu-studia-ziskat/r~st:article:3324/>

ČESKO. § 2 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 31. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111#p2-4>

Česká-republika: *Financování terciárního vzdělávání* [online], 2018. Brusel [cit. 2021-1-16]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-funding-21_cs#3_2_6_2_Vysoke_skoly

ČESKO. § 2 odst. 5 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 31. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111#p2-5>

Daňová sleva na studenta 2021, 2020. *Aktualne.cz* [online]. 1 [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/finance/danova-sleva-na-studenta/r~i:wiki:1179/>

DLOUHÁ, Petra, 2017. *Práce, brigáda nebo podnikání při studiu: Jak na odvody* [online]. 1 [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/zamestnani/325181-prace-brigada-nebo-podnikani-pri-studiu-jak-na-odvody-a-dane>

Dohoda o pracovní činnosti, 2020. *Studentskéfinance.cz* [online]. Praha [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: <https://student.finance.cz/prace-dane/zamestnani/dpc/>

DOLEJŠOVÁ, Kristýna, 2017. Vysokoškoláci, jaké peníze můžete v průběhu studia získat? *Studenta*. Praha, 1. Dostupné také z: <https://www.studenta.cz/vysokoskolaci-jake-penize-muzete-vprubehu-studia-ziskat/r~st:article:3324/>

Druhy stipendií, 2016. *Studentskéfinance.cz* [online]. [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: <https://student.finance.cz/stipendium-skolne/stipendia-cr/druhy/>

Finanční gramotnost: Definice finanční gramotnosti, 2020. *Metodický portál RVP* [online]. Praha [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <https://digifolio.rvp.cz/view/artefact.php?artefact=58591&view=2939&block=18975>

GREGUŠ, Adam, 2013. *Brigáda nebo praxe při studiu je dnes již nutnost* [online]. 1 [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: <https://www.ekontech.cz/clanek/brigada-nebo-praxe-pri-studiu-je-dnes-jiz-nutnost>

HÁJKOVÁ, Gabriela, 2021. Přehledně: dohoda o provedení práce a dohoda o pracovní činnosti v roce 2021. *Měsíc.cz* [online]. 1 [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/dohoda-o-provedeni-prace-a-dohoda-o-pracovni-cinnosti-v-roce-2021/>

Historie univerzity [online], 2020. Zlín: UTB [cit. 2021-6-4]. Dostupné z: <https://www.utb.cz/univerzita/o-univerzite/zakladni-informace/historie-univerzity/>

HLAĎO, Petr. 2015. Sociální vlivy – psychologický fenomén při volbě další vzdělávací a profesní dráhy. *Lifelong Learning – celoživotní vzdělávání*, roč. 5, č. 2, s. 32–53. ISSN 1804-526X. DOI: <http://dx.doi.org/10.11118/lifele2015050232>

Hlava I Veřejná vysoká škola [online], 1998. Praha, 17. 5. 2016 [cit. 2021-4-19]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/zakon-o-vysokych-skolach/cast-2-hlava-1>

HRDINOVÁ, Radka. *Na kvalitní vzdělání pro děti nemáme dost peněz, tvrdí polovina rodičů* [online]. [cit. 2021-4-24]. Dostupné z: Na kvalitní vzdělání pro děti nemáme dost peněz, tvrdí polovina rodičů Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vzdelani-pruzkum-rodice-skoly-finance.A170303_213746_domaci_och

Inkluzivní a propojené systémy vysokoškolského vzdělávání, 2021. *Evropská unie* [online]. [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/education/policies/higher-education/inclusive-and-connected-higher-education_cs

KUBUS, Filip, 2020. PŘEHLED DOSTUPNÝCH STIPENDIÍ: JE MOŽNÉ UŽIVIT SE STUDIEM? *IList*. Praha, 1. ISSN 1213-8568. Dostupné také z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/socialni-stipendium-1>

MEČÍŘOVÁ, Lucie, 2018. Kdo bude mít nárok na sociální nebo ubytovací stipendium? *Finance.cz*. 1. Dostupné také z: <https://www.finance.cz/513921-socialni-ubytovaci-stipendium/>

NOVELA ZÁKONA O VYSOKÝCH ŠKOLÁCH A PROVÁDĚCÍ PŘEDPISY, 2015. *Rámcový rozvoj vysokého školství do roku 2020*. 1. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

O škole [online], 2018. Praha [cit. 2021-1-16]. Dostupné z: https://www.polac.cz/g2/view.php?o_skole/index.html

PELCOVA, Martina. *Veřejnou, státní nebo soukromou vysokou školu?* [online]. [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://www.vysokeskoly.cz/clanek/verejnou-statni-nebo-soukromou-vysokou-skolu>

Právní poradna, 2020. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně: Akademická poradna* [online]. Zlín: UTB [cit. 2021-6-4]. Dostupné z: <https://akademickaporadna.utb.cz/pravni-poradna/>

Psychologická poradna, 2020. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně: Akademická poradna* [online]. Zlín: UTB [cit. 2021-6-4]. Dostupné z: <https://akademickaporadna.utb.cz/poradna/>

REDHEAD, Mark, c2021. Dissent: Political theory. *Encyclopædia Britannica* [online]. London [cit. 2021-3-9]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/dissent-political>

Sociální poradna, 2020. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně: Akademická poradna* [online]. Zlín: UTB [cit. 2021-6-4]. Dostupné z: <https://akademickaporadna.utb.cz/stipendia/>

Sociální stipendium, 2020. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha, s. 1 [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/socialni-stipendium-1>

Socioeconomic status, 2019. *Www.apa.org* [online]. Washington [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <https://www.apa.org/topics/socioeconomic-status>

Socioeconomic status, 2020. <https://www.oxfordreference.com/> [online]. America [cit. 2021-2-1]. Dostupné z: <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803100515750>

Stipendia, 2016. *Zákony.centrum.cz* [online]. Praha 8 [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/zakon-o-vysokych-skolach/cast-10?full=1>

Studentská půjčka, 2020. *Studentská půjčka* [online]. [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: <https://www.studentska-pujcka.cz/co-je-studentska-pujcka/>

TOMANOVÁ, Veronika, 2021. Zdanění příjmu z dohody o provedení práce pro rok 2021. *Finance.cz* [online]. 1 [cit. 2021-5-18]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/405249-zdaneni-privydelku-z-dohod-o-provedeni-prace/>

VNITŘNÍ NORMY UNIVERZITY TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ, 2018. *Výše prospěchového stipendia pro akademický rok 2019/2020*. 1. Zlín: UTB.

Vzdělávání: Vysoké školy veřejné – studenti [online], 2020. Praha [cit. 2021-2-21]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/23-vzdelavani-v11rbqtuq6>

Základní informace [online], 2020. Zlín: UTB [cit. 2021-6-4]. Dostupné z: <https://www.utb.cz/univerzita/o-univerzite/zakladni-informace/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BÚ – Bankovní (běžný) účet

BSP – Bakalářský studijní program

ČR – Česká republika

DOD – Den otevřených dveří

EENEE – Evropská odborná síť pro ekonomiku a vzdělávání

EHP – Evropský hospodářský prostor

EU – Evropská unie

FAI – Fakulta aplikované informatiky

FAME – Fakulta managementu a ekonomiky

FHS – Fakulta humanitních studií

FLKŘ – Fakulta logistiky a krizového řízení

FMK – Fakulta multimediálních komunikací

FT – Fakulta technologická

HPP – Hlavní pracovní poměr

ISCED – Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání

MSP – Magisterský studijní program

MŠMT – Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

SES – socioekonomický status

UTB – Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

VZ – Výroční zpráva

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1 Výsledky otázky č. 1 (vlastní zpracování)</i>	43
<i>Graf 2 Výsledky otázky č. 2 (vlastní zpracování)</i>	43
<i>Graf 3 Výsledky otázky č. 3 (vlastní zpracování)</i>	44
<i>Graf 4 Výsledky otázky č. 4 (vlastní zpracování)</i>	44
<i>Graf 5 Výsledky otázky č. 5 (vlastní zpracování)</i>	45
<i>Graf 6 Výsledky otázky č. 6 (vlastní zpracování)</i>	45
<i>Graf 7 Výsledky otázky č. 7 (vlastní zpracování)</i>	46
<i>Graf 8 Výsledky otázky č. 8 (vlastní zpracování)</i>	46
<i>Graf 9 Výsledky otázky č. 9 (vlastní zpracování)</i>	47
<i>Graf 10 Výsledky otázky č. 10 (vlastní zpracování)</i>	48
<i>Graf 11 Výsledky otázky č. 11 (vlastní zpracování)</i>	48
<i>Graf 12 Výsledky otázky č. 12 (vlastní zpracování)</i>	50
<i>Graf 13 Výsledky otázky č. 13 (vlastní zpracování)</i>	50
<i>Graf 14 Výsledky otázky č. 14 (vlastní zpracování)</i>	51
<i>Graf 15 Výsledky otázky č. 15 (vlastní zpracování)</i>	52
<i>Graf 16 Výsledky otázky č. 16 (vlastní zpracování)</i>	53
<i>Graf 17 Výsledky otázky č. 17 (vlastní zpracování)</i>	53

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Návrhové opatření na stránkách UTB (zdroj: utb.cz).....</i>	<i>59</i>
--	-----------

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Rozdíly mezi veřejnou, státní a soukromou VŠ v ČR (zdroj: ČSÚ, Zákon o vysokých školách, vlastní zpracování)</i>	<i>16</i>
<i>Tabulka 2 Výhody a nevýhody studentských úvěrů (zdroj: worldscholarshipforum.com vlastní zpracování).....</i>	<i>28</i>
<i>Tabulka 3 Porovnání DPP a DPC (zdroj: studentfinance.cz, vlastní zpracování)</i>	<i>31</i>
<i>Tabulka 4 Počet neplatících studentů UTB za rok 2015-2019 (zdroj: VZ UTB 2015-2019, vlastní zpracování).....</i>	<i>35</i>
<i>Tabulka 5 Přehled sociálních stipendií (zdroj: VZ UTB 2016-2019, vlastní zpracování) ..</i>	<i>38</i>
<i>Tabulka 6 Přehled mimořádných stipendií (zdroj: VZ UTB 2015-2019, vlastní zpracování)</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 7 Přehled mimořádných stipendií (zdroj: VZ UTB 2015-2019, vlastní zpracování)</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 8 Nacení informační brožury</i>	<i>60</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazníkové šetření + zpracované odpovědi v tabulkách a grafech

Příloha P II: Přepis rozhovoru

Příloha P III: Informační brožura pro studenty UTB

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ + ZPRACOVANÉ ODPOVĚDI V TABULKÁCH A GRAFECH

1. Pohlaví, studovaný program a studovaná fakulta

	FAME		FHS		FT		FMK		FAI		FLKŘ	
	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena
Bakalářský studijní program	22	97	4	23	4	5	3	6	2	7	4	2
Navazující studijní program	3	5	1	1	1	1	-	1	-	1	1	-
Doktorský studijní program	1	2	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

2. Měl hlas Vaší rodiny vliv na výběr vysoké školy?

	Ano	Ne
Počet respondentů	128	75
Vyjádřeno v %	63,1	36,9

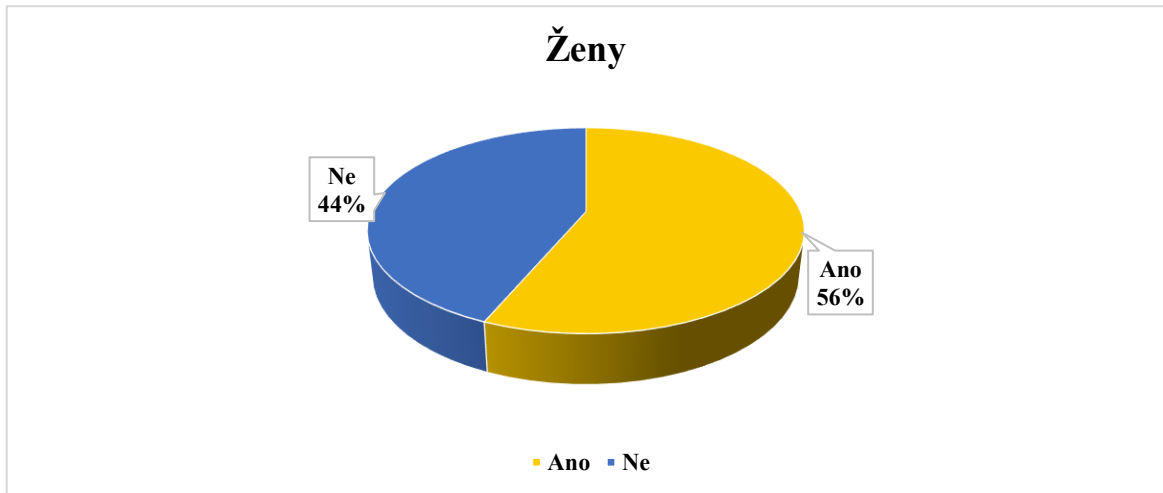
(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

3. Využíváte finanční podporu od UTB formou ubytovacího stipendia?

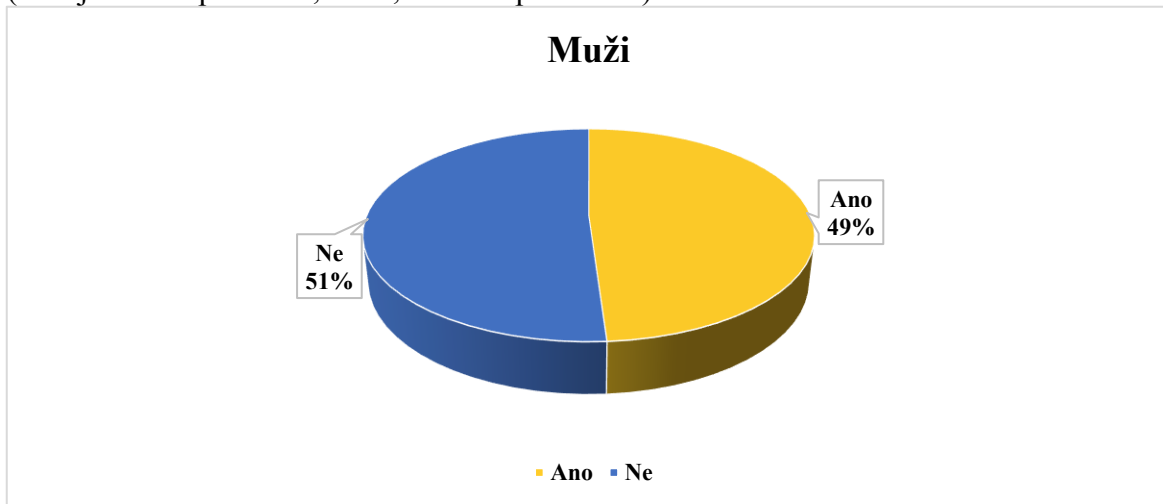
	Ano	Ne
Počet respondentů	114	89
Vyjádřeno v %	56,2	43,8

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

3.1. Využití finanční podpory od UTB formou ubytovacího stipendia podle pohlaví

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

4. Víte, že existuje finanční podpora sociálního stipendia na UTB?

	Ano	Ne
Počet respondentů	144	59
Vyjádřeno v %	70,9	29,1

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

5. Víte, jaké jsou podmínky pro nabytí sociálního stipendia?

	Ano	Ne
Počet respondentů	39	164
Vyjádřeno v %	19,2	80,8

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

6. Využíváte finanční podpory od UTB formou sociálního stipendia?

	Ano	Ne
Počet respondentů	5	198
Vyjádřeno v %	2,5	97,5

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

7. Podporuje Vás finančně rodina při studiu na VŠ?

	Ano	Ne
Počet respondentů	157	46
Vyjádřeno v %	77,3	22,7

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

7.1. Porovnání finanční podpory od rodiny studentů FaME a studentů z ostatních fakult

	FaME		Ostatní fakulty	
	Ano	Ne	Ano	Ne
Počet respondentů	116	14	38	35
Vyjádřeno v %	89,2	10,8	52	48

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

8. Jste nuceni chodit pod dobu studia na brigády, HPP, aby Vám vystačily finance na celý měsíc?

	Ano	Ne
Počet respondentů	127	76
Vyjádřeno v %	62,6	37,4

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

9. Pokud navštěvujete brigády, či HPP. Má tato činnost vliv na kvalitu přípravy vzdělání? (Dostatek času na přípravu, běžná úspěšnost při zápočtech a zkouškách?)

	Ano	Ne
Počet respondentů	115	60
Vyjádřeno v %	65,7	34,3

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

10. Máte dostatek informací o tom, na jaké příspěvky od státu a od UTB máte nárok?

	Ano	Ne	Nezajímám se o to
Počet respondentů	26	148	29
Vyjádřeno v %	12,8	72,9	14,3

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

11. Ocenili byste souhrn všech finančních podpor na jednom místě? (Web, brožura...)

	Ano	Ne
Počet respondentů	198	5
Vyjádřeno v %	97,5	2,5

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

12. Jaké jsou Vaše měsíční výdaje na ubytování?

	Počet respondentů	Vyjádřeno v %
0–2000	30	14,8
2001–4000	19	9,4
4001–6000	39	19,2
6001–8000	47	23,1
8001–10000	34	16,7
Více než 10 000	34	16,8

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

13. Jaké jsou Vaše měsíční výdaje na stravu pod dobu studia?

	Počet respondentů	Vyjádřeno v %
0–1000	28	13,8
1001–2000	54	26,6
2001–3000	65	32
3001–4000	31	15,3
4001–5000	16	7,8
Více než 5000	9	4,5

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

14. Jaké jsou Vaše měsíční výdaje na ostatní potřeby? (léky, potřeby do školy, výdaje na dopravu, spoření, telefon apod.)

	Počet respondentů	Vyjádřeno v %
0–1000	44	21,7
1001-2000	69	34
2001-3000	40	19,
3001-4000	30	14,8
4001-5000	13	6,4
Více než 5000	7	3,4

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

15. Jaké jsou tedy Vaše celkové měsíční výdaje?

	Počet respondentů	Vyjádřeno v %
0–2000	16	7,9
2001-4000	23	11,3
4001-6000	36	17,7
6001-8000	50	24,6
8001-10000	43	21,2
Více než 10 000	35	17,3

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

	Příjmy = Výdaje	Příjmy <Výdaje	Příjmy> Výdaje
Počet respondentů	67	78	58
Vyjádřeno v %	33	38	29

16. Jaké jsou tedy Vaše celkové měsíční příjmy?

	Počet respondentů	Vyjádřeno v %
0–2000	30	14,8
2001-4000	19	9,4
4001-6000	39	19,2
6001-8000	47	23,1
8001-10000	34	16,7
Více než 10 000	34	16,

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

16.1. Porovnání výdajů a příjmů u studentů UTB

	Příjmy = Výdaje	Příjmy <Výdaje	Příjmy> Výdaje
Počet respondentů	67	78	58
Vyjádřeno v %	33	38	29

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

16.2. Studenti navštěvující brigády, HPP a jejich výdaje přesahují příjmy

	Pracující studenti	Nepracující studenti
Počet respondentů	17	61
Vyjádřeno v %	21,8	78,2

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

17. Spoříte si?

	Ano	Ne
Počet respondentů	125	78
Vyjádřeno v %	61,6	38,4

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

17.1. Spoření u studentů, kteří navštěvují zaměstnání a naopak

	Studenti spořící a navštěvující zaměstnání	Studenti spořící a nenavštěvující zaměstnání
Počet respondentů	72	53
Vyjádřeno v %	57,6	42,4

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

18. Využíváte nabídky studentské půjčky?

	Ano	Ne
Počet respondentů	2	201
Vyjádřeno v %	1	99

(Zdroj: vlastní průzkum, 2021, vlastní zpracování)

PŘÍLOHA P II: PŘEPIS ROZHOVORU

J: „Dobrý den, jak už jsem Vám psala v e-mailu, jmenuji se Jana Chašová a ráda bych s Vámi udělala rozhovor o problematice vysokého školství, co se týče financování, ale hlavně především co se týče dopadu vysokoškolačku, jejich finanční podpory a dopad na jejich socioekonomický status.“

D: „Dobrý den, ano, jasně, není problém, jdeme na to. Co Vás tedy zajímá?“

J: „V první řadě bych se ráda zeptala, do jaké míry ovlivňuje socioekonomický status rodiny studenty a v jakém směru ho může ovlivnit?“

D: Ehm, no to je velmi zajímavá otázka. Těch aspektů může být několik, ale vše vzniká už v rodině. Jedná se především o to, že podle mého názoru, jací jsou rodiče, takové budou děti. Chápete mě, pokud jsou rodiče, kteří mají pouze vystudované učňovské obory, nedá se očekávat, že jejich děti to dotáhnou dál než rodiče, to se stává velmi zřídka. Je to i z toho důvodu, že rodiče je nikam netlačí, je jim jedno kam jejich děti půjdou, hlavně ať studují. Pak je tu ale i skupina velmi ambiciózních rodičů, kteří i přes jejich nízké vzdělání tlačí své ratolesti kam jen můžou, byť na to nemají, ale rodiče si to nechtějí připustit. Tam pak vzniká problém, kdy se trhají vazby mezi rodičem a dítětem, protože dítě v 18 letech už chce rozhodovat sám o svém životě. Pokud se na to podíváme trošku z jiného úhlu, dalo by se říci že velkou a důležitou složkou socioekonomického statusu jsou peníze. Znáte to, kdo nemá, nestuduje. Tak to prostě je. Pokud ty finance v rodině nejsou a rodiče chtějí pro dítě to nejlepší, tlačí ho na školy, které nebudou tak finančně náročné. Takže určitě se nemůžeme bavit o nějakých soukromých školách. Hlavně pokud to dítě vyrůstá v bídě, když to řeknu blbě, tak si to nese s sebou celý život, protože mu to přijde normální. A to už se pak nabaluje i další věci jako je začlenění do socializace, tím že rodiče neměli na kroužky, dítě nezná socializaci s cizími lidmi a pak se může na vysoké škole bát a tam se to málokdo změní. Toto si člověk nese celý život, to znamená, že bude mít i problém v zaměstnání se projevit nebo uspět na pohovoru. Opravdu tím hlavním jádrem je rodina, sociální zařazení ať už jde o nižší sociální vrstvu, nebo nějakou střední třídu jsou tam značné rozdíly, které jsou pocíťovány především ve školství, kdy opravdu nízké vzdělání rodiče nepošlou na vysokou školu své děti a většinou to obhajují, že buď nechtějí, což je blbost, protože oni by chtěli jen rodiče nechtějí anebo proto že nemají dostatek peněz, aby je na vysoké škole udrželi.

J: „Dobře, děkuji. Další otázka je, jak je alarmující nerovnost mezi studenty na vysokých školách? Dejme tomu, když porovnáme Karlovu univerzitu a regionální vysokou školu? Je tam někde rozdíl např. v uplatnitelnosti, peněžním ohodnocení nebo právě začlenění?“

D: (smích) Vy mi dáváte. No samozřejmě vnímáme nerovnosti, ale musíte je vnímat především vy. Já už student nejsem ale je fakt, že když se zaměřím na studenta z Karlovky a pak na Mendláka tak tam nějaký rozdíl bude. I když popravdě Karlovka už nemá takové prestižní jméno, jak to dřív býval, sice se pořád řadí mezi top školy, ale ostatní univerzity už jí hodně šlapou na paty. Každopádně abych se vrátil k otázce. Co se týče rozdílu v uplatnitelnosti, je fakt že pokud postavíme dva stejné studenty se stejnými znalostmi, známkami a vším a jeden řekne, že vystudoval Univerzitu Karlovu a druhý Mendelu v Brně, zaměstnavatel se otočí po studentovi z Karlovky. Jako je to smutné, ale je to tak. To je právě to jméno té školy, ale ve finále i kdyby ten člověk z Mendelu by byl lepší než ten z druhé školy, stejně sáhne po Karlovce. Další jste se ptala na peněžní ohodnocení že? (chvíli ticho) No abych pravdu řekl, nesetkal jsem se s tím zatím osobně, ale nemůžu vyloučit, že to tak není a že ty nerovnosti tam nějaké budou. Jo vezte si třeba zase nějakýho studenta z regionální vysoké školy, nechci vyloženě používat vás UTB, ale dejme tomu třeba Palackýho. Student z Palackýho může dostat míň peněz než student z Karlovky z toho důvodu, že si zaměstnavatel myslí že bude potřebovat víc času a pak se na ty peníze vypracuje, kdežto student z Karlovky je dostane rovnou protože se od něj očekává, že ví víc než ten druhý. Což je samozřejmě špatně ale může se to tak díť. Jako toto je hrozně individuální, protože každý zaměstnavatel se na to bude dívat jinak že. Ale ty nerovnosti mezi studenty asi jsou, možná i nějaká rivalita. Jako co si budeme, vysoké školy mezi sebou spíše válčí, než spolupracují, tak to vnímám já. Místo toho, aby se pro vás udělala nějaká párty, kde si všichni pokecáte vás vaše univerzity trhají od sebe a tím vzniká ta rivalita.

J: „Ehm, dobře a co to začlenění studentů? Ať už mezi spolužáky, nebo mezi studenty na jiných univerzitách?“

D: Jo ještě to začlenění, no určitě tam rozdíly budou. Studenti z menších škol, kdyby se hlásili na nějaké větší tak určitě budou vystrašení, budou mít strach, protože je to něco pro wau když to tak řeknu. No a pokud se jedná o začlenění do společnosti tak říkám, tam už je začátek v té rodině, kde se nastaví ta sociální vrstva. Jako najdou se samotáři, nebo studenti, kterým se nejde začlenit mezi ostatní což je špatně a měla by ta škola nějak zakročit, ale je zase pochopitelné, že při počtu, jaké jsou na vysokých školách je to, jak hledat jehlu v kupce

sena. Každopádně většina si hledá sobě rovný spolužáky, jeden má auto a bude se bavit s druhým co má auto, takže je spojují koníčky, nebo si na sebe zbydou. Jako jo, pokud se jedná o nějakou nižší sociální vrstvu očekává se i horší začleněn v práci. I pohovory můžou být pro takové lidi problém, protože ať už je ten člověk sebevíc dobrý tak se neumí prodat, a i když ho vezmou, bude se projevovat jako taková ta šedá myš. Těžko se mu bude dostávat na lepší pozice jo.

J: „A myslíte si, že je to přípustná nějaká změna u těchto studentů?“

D: Tak určitě tam nějaká změna může nastat, může se dostat do party odkud toho studenta nebo studenty ta parta vytáhne z té ulity. Ty změny tam možné jsou ale bude to pro ně mnohem těžší než pro v uvozovkách normální studenty. To je jako byste přeučovala introverta na extroverta, jako jde to ale pořád a celý život se bude muset přemáhat. Takže jako jo je to možný, ale v hloubi duše bude pořád takový, jaký byl na začátku. Možná se pletu, toto už je spíš na psychologa, ale takový na to mám názor já.

J: „Rozumím, chápu. Přejděme ke studentům, kteří chtějí teprve nastoupit na vysokou školu. Vezmeme-li si studenta, který má po maturitě, ale rodiče ho finančně nepodpoří. Je talentovaný sebevíc, ale nemá dostatek financí na to, aby se uživil např. v Praze a tím pádem je nucen jít na regionální vysokou školu. Máte nějaké tipy pro tyto studenty jak na to, aby mohli jít studovat tam kam chtějí? A další otázka, jak vnímáte financování studenta od rodiny, kdyby studenty rodiče finančně nepodpořili, myslíte si, že by počet studentů na vysokých školách klesl?“

D: „No, to je dobrá otázka na zamyšlení. I když si myslím, že takových studentů je v České republice určitě dost. Samozřejmě to je zase hodně individuální, vyloženě nějaké tipy nemám. Je fakt že čím větší město to je, tím jsou i větší výdaje že jo. No každopádně asi bych teda doporučil jít do práce při studiu. Četl jsem v nějakém výzkumu, že momentálně při vysoké škole chodí do práce asi 80 % studentů. Což je jako hodně, ale pokud si jdou za svým snem nebo dělají vše, proto aby se měli líp tak to samozřejmě je taky v pořádku. Tam pak vzniká problém, kdy si student vezme nějakou půjčku. To je prostě špatně, to nesmí nikdo udělat. Ty banky ty studenty oberou, o co se dá. Vy víte, jak fungují studentské půjčky od banky?“

J: „Tak studentské půjčky mají dejme tomu výhodu, že se splácí až po dokončení studia, ale během toho studia musí člověk platit měsíční úroky, samozřejmě podle výše půjčené částky.“

D: „No vidíte, to já jsem takhle nějak nezkoumal, ale jenom s prominutím slaboch si vezme studentskou půjčku. Kde má brát peníze na ty úroky, stejně tím pádem do té práce musí jít. A on dostuduje a je zadlužený, toto je prostě špatně. Nikdy prostě půjčky nebrat. I kdyby to studenta měla stát vysokou školu, tak snad není problém jít do práce a zahájit studium po nějakém roce co si na to našetřím ne? Ne opravdu, do půjčky nikdy, nikdy, nikdy. Pak se tu můžeme bavit o globální zadluženosti, když už student si tak v nízkém věku půjčí. Já chápu, že je to na studium, ale podle mě si studenti neuvědomují rizika té půjčky. Že budou muset platit ty úroky, jak jste říkala, že budou potom splácet neuvěřitelné částky po studiu. Neuvěřitelně moc peněz ten student přeplatí jo, takže pokud mám předat nějaký tip tak ten že studentské půjčky nebrat, jít do práce a školu radši odložit.

J: „To máte pravdu a co se týče toho klesajícího trendu studentů, kdyby je nepodporovali rodiče? Jaký na to máte názor?“

D: „Tak to je snad jasná odpověď. Jasně že by klesl počet studentů, a to ve velkém. Jak jsem říkal, kde neplatí nestuduje, takže tam ta finanční podpora od rodičů určitě musí nějaká nastat a kdyby se stalo, že z ničeho nic všechny studenty by přestali podporovat rodiče tak si troufám říct, že minimálně polovina studentů na všech vysokých školách by skončila.

J: „Když už jsme byli u té práce, do jaké míry ovlivňuje práce, nebo brigáda kvalitu vzdělávání? Myslím tím výsledky studia, zápočty, zkoušky a celková příprava?“

D: „Tak asi ten vliv tam nějaký bude že. Brigády většinou jsou já nevím kolik, nějakých dvacet a třicet hodin týdně ne? To znamená že se školou je to šibeniční si myslím. Pokud teda student kloubí školu a práci tak nevím kdy žijí. Chápete mě ne? Jako chodí do školy třeba od pondělí do čtvrtka a od čtvrtka do neděle chodí do práce. Jasně není tam celý den, ale myslím si, že mladí pořád dají přednost nějaké volnočasové aktivitě než škole, takže ta jde, když to řeknu blbě až na třetí kolej jo? Ten vliv práce na studium je prostě velký, sám to vidím u některých mých studentů, kdy mi chodili, teď teda přes Koronu ne, ale chodili mi ospalí na hodiny, protože šli rovnou z práce a tak. Takže vnímání je nulové, pak se jdou vyspat, takže příprava žádná a když to dobře vyjde zkoušku udělají na E s odřenýma ušima. Byl jsem třeba překvapený že zrovna ve zkouškovém období prý podle statistik chodí studenti do práce mnohem víc než přes semestr. Asi cítí víc volných chvil, ale v tu dobu se právě měli věnovat studiu na plný pecky jo? Takže abych to shrnul, práce ovlivňuje jak školu, tak nějaký sociální život do značně velké míry.

J: „Děkuju a dá se tomuto nějak předejít, těm horším výsledkům studia kvůli práci?“

D: „No kéž bych mohl říct že ano, ale já si to úplně nemyslím. To by museli rodiče financovat úplně všechno na což taky většina nemá že, takže proto asi chodí studenti do práce. Jestli jim rodiče dají na nájem a něco málo na jídlo, tak jak si to ostatní má zaplatit. No nezbyvá mu nic jiného než jít do práce. Jo, kdyby se všem a všude zvedly platy, nebo by každý student, o což se s mou organizací snažíme už 9 let dostávali studenti peníze za to, že studují, jak je to na Univerzitě obrany. Nemusí to být nějak extra velké částky, ale ta finanční podpora by tam nějaká byla a možná by to byla i motivace mít lepší výsledky a nemuset tolik chodit do práce. Ale musíme samozřejmě brát v potaz to, aby toho studenti nezneužívali že. Někteří se zapisují jen aby dostali status studenta, takže by se nějak muselo pohlídat, že tito lidi by ten příspěvek nedostali, ale toto už navrhujeme od roku 2012 Ministerstvu školství a zatím se k tomu nijak stát nemá, tak uvidíme, jak to bude pokračovat, ale určitě to vzdávat nebudeme. No a abych se vrátil, takže nemyslím si, že se to dá obrátit k lepšímu, pokud tu nenastane nějaká velká reforma vysokého školství.

J: „Zůstaneme chvíličku u toho financování, pokud s tím nemáte problém, když jste zmínil ten stát. Podle Vás, jsou dostatečně finančně podporováni studenti od státu a škol?“

D: „Ehm. No, co na to říct, abych pravdu řekl, nevím, jak se pohybují finanční podpory od škol. Kolik tam u vás stojí nájem bytu, nebo koleje a kolik dostávají studenti, víte?

J: „Tak co se týče nájmu tak koleje se pohybují v rozmezí asi 2700 Kč – 3500 Kč. Nájem v bytech podle toho, jak kdo bydlí, ale většinou pod 4000 Kč za sdílený pokoj se ve Zlíně nejde. Pokud chce člověk garsonku tak minimálně 8000 Kč plus energie samozřejmě. A pokud jde třeba o byty 2+1 tak není problém dát 13000 nebo 14000 Kč. A co se týče ubytovacího stipendia, tak průměrně to bylo necelých 5000 Kč za semestr.

D: „Vážně? Tak to je síla celkem. Musím uznat, že toto jsou ceny srovnatelné s Prahou. Takže sama asi vidíte že pokud se student nedostane na koleje tak ta finanční podpora od školy mu prostě stačí tak na jeden nájem. To je strašně málo podle mě. Ale tak tam jsou samozřejmě i jiné věci že, jako že závisí na nějakých dotacích od státu a tak. Ale musím říct, že tímto jste mě překvapila. Jako samozřejmě každá koruna se hodí, ale věřím tomu, že kdyby bylo vše nastavené jinak, měli by se studenti lépe. No a jak to máte s dalšími stipendii, třeba sociální a tak?

J: „Tak co se týče částky sociálního stipendia tak za rok 2019 to bylo 3050 Kč měsíčně pro sociálně znevýhodněné studenty. Pak samozřejmě je prospěchové stipendium a dojezdové a tak...“

D: „Jasně, jasně. Takže říkáte 3050 Kč měsíčně sociální stipendium? No to taky není tedy moc, když teda jste říkala to s nájmem a předpokládám že to bere rodina s přídavky na dítě, tak to je taky nějak extra z té špatné situace nevytrhne že. Ale zase tam hrají roli příspěvky od státu. Takže asi chápete, kam tím mířím. Studenti nejsou finančně dostatečně podpořeni ani od škol i když se snaží dělat vše co může. Tady je problém už tam nahoře (MŠMT). Pokud je málo uvolněných příspěvků nemůžou se očekávat zázraky od školy. A hlavně nebudeme si nic nalhávat, vysoké školství je nejméně řešeno na ministerstvu. Však to vidíte, furt se řeší základky, střední, já to chápu jsou to důležité školy, ale často jsou opomíjené vysoké, a to mám strach, že se bohužel už nezmění. Takže se můžeme modlit za změnu a velkou reformu.

J: „Dobře a kde tedy vidíte největší úskalí vysokých škol a jak se ty problémy podepisují na studentech?“

D: „No tak teď jsem o tom mluvil. Největší problém jsou peníze, ale ten tady byl, je a bude. To je snad nekonečné kolo, a to se pak podepisuje právě na studentech, jako že se možná cítí být ublížení, že jim škola nic nedá a když dá tak málo. Já se nedivím ani jedné straně, škola za to nemůže student to nevidí. Třeba v porovnání s dalšími státy Evropy jsme na tom, co se týče financování a celkově nastaveného systému špatně. Jo, když si vezmete třeba severní státy, Finsko, Norsko. Mají mnohem lépe propracovaný systém vysokého školství. Tam nemají studenti nouze o peníze a financování si školy. Mají možnost dobře placených stáží během studia, a to na velmi dobrých pozicích. Zde se setkávám většinou s neplacenými stážemi, a ještě mají problém studenti si univerzitu zafinancovat. Ale těch problémů je víc. Další velký problém je komunikace, to už jsem taky zmiňoval. Místo toho, aby školy spolu komunikovaly tak na sebe hází špínu. A celková komunikace i ke studentům, vidím to u nás i na jiných školách. Nějaké informace, které by studenti měli vědět neví, protože jim to nikdo neřekne. Takže i opomíjení právě předávat informace je problém. Jak se pak ten student má postavit k věcem, které po něm zrovna chtějí ale nikdo mu neřekl, o co se jedná. Další problém můžou být prostory, setkal jsem se s tím několikrát, kdy v učebně bylo v létě šílené horko, a tam bylo naskládáno čtyřicet studentů a absolutně nedýchatelno. A to se pak podepisuje negativně na studentech, kdy tam nechtějí chodit a myslí si, že škola nechce

investovat. Jasně nevidí za tím problémy a kolik financí by třeba oprava stála, ale abych pravdu řekl, mně to taky není příjemné.

J: „Tak toto naprosto chápu. Měla bych ještě přece jen pár otázek. Jedna taková hlubší, jak může očekávání společnosti poškodit studenta co se týče finanční situace během jeho studia?“

D: „Velmi dobrá otázka, tady už se dostáváme opět do problematiky socioekonomického statusu. Je to zase jedinec od jedince jo. Ale převážně se očekává, a to je právě ten problém té společnosti, že se na vysoké škole budou nacházet lidé ze střední a vysoké třídy. Každopádně tomu tak není vždy že. Poškodit, no, v jakém směru po finanční stránce si úplně nejsem jistý. I když teda je fakt, že zde se dá zařadit sociální stigma. Vysvětlím, co to je. Představte si situaci člověka z nižší sociální vrstvy a ten se začne bavit s lidmi, kteří se řadí o třídu výš. Znamená to tedy že mají i víc financí a pak jdou třeba na pivo, ale ten, budeme mu říkat třeba Karel nemá tolik peněz. Tak ten Karel si dá jenom vodu, nedá si pivo, ale proč? Protože na něj nemá peníze. Pak samozřejmě přicházejí výmluvy kamarádům, že si dal ibalgin, a tak to známe že. Ale jde o to, že kamarádům nepřizná svou finanční situaci. Stydí se a například i před studijním oddělením, kde by mu mohli pomoci právě s nějakým tím sociálním stipendiem. Ale aby před kamarády a referentkami nevypadal jako chud'as tak radši mlčí a stále se vymlouvá. Nakonec to dopadne tak, že je vyloučen ze společnosti, protože nemá peníze. To je právě to sociální stigma, vyloučení ze společnosti kvůli nějakým rysům. Jedná se právě o jak finanční situaci, vzhled toho Karla třeba jako jsou otrhané džíny nebo staré tričko. Ale toto se týká i zdravotně postižených. Také jsou na okraji společnosti. No, takže očekávání společnosti může nějak člověka dostat na kolena po finanční stránce. Ať už teda jde právě o toho Karla, kde kvůli tomu, aby se mu nesmáli si nepožádá o finance od školy, takže po finanční stránce mu lépe nebude. Tak bude mít i samozřejmě větší problém se začlenit.

J: „Dobře. Víím, že už jste to lehce nat'ukl, ale mohl byste prosím více rozvést jaký vliv má teda slabší socioekonomický status studenta na uplatnění v zaměstnání?“

D: „Dobrá, tak v první řadě jde o sebevědomí. Člověk v nižší sociální vrstvě nemá takové sebevědomí, aby se sám od sebe hlásil na nějaká skvělé vrchní pozice i přes to, že po stránce vědomostní by na to měl. Takže co se týče uplatnění, lidi s nižším socioekonomickým statutem budou většinou na nižších pozicích. Obecně platí, že tito lidé jsou většinou introverti a obklopují se minimem kamarádů, a to jim také moc nepomůže. Kamarád řekne že ta práce stojí za prd ať jde někam jinam, ale pokud je obklopen kamarády, kteří jsou na

stejně vlně, vše odsouhlasí a když to řeknu blbě nevyhecují ho k lepší pozici nebo alespoň zaslání životopisu na lepší místo. Jo, takže to sebevědomí je jedna věc. Samozřejmě ta další věc jsou peníze, často se může jednat o rodinu, která není kompletní nebo ten člověk nemá rodiče vůbec. To se také podepíše v zaměstnání. Myslím to tak, že student už je dospělý a uvědomuje si hodnoty a jeho nejpřednější hodnota je rodina, zaopatření, aby se měli lépe. Proto může vzniknout problém, že vysokoškolský student i s titulem bude pracovat ve fabrice u pásu, jen aby byl každý den doma a mohla se postarat o rodinu, prarodiče nebo jim být aspoň oporou. To už je zase morální stránka věci, ale také se to děje. Spousta vysokoškolských studentů nepracuje ve svém vystudovaném oboru a věnují se práci na úrovni s učňákem nebo maturitou. Další věc je, že se tam můžou cítit lépe, nikdo nic od těchto lidí extra neočekává a nejsou na ně kladeny takové nároky jako právě na těch vyšších pozicích. A k těm penězům, člověk se samozřejmě chce mít nejlíp ať už se jedná o jakoukoliv vrstvu společnosti. Ale zase člověk z nižší sociální vrstvy není zvyklý na moc, proto ani moc peněz nevyžaduje. Pokud celá jeho rodina žije např. s 18000 Kč měsíčně a on bude mít měsíční výplatu 23000 Kč bude spokojený. Nebude chtít o dalších deset tisíc víc, protože u toto je nadstandard v jeho životě. Takže ty peníze tam hrají roli v tom, že ten student nebude mít ani snahu o lépe placené zaměstnání. Jo, takže to máme sebevědomí, peníze no a samozřejmě tam může být i vliv právě té rodiny. Slabší rodina bude také shovívavá vůči vyšším postům i když by na to člověk měl. Ale oni mu stále třeba nevěří, bojí se, že se nedostane a to zas bude další zklamání doma. Zpravidla to bývá tak že rodina s nižším socioekonomickým statusem má větší sklony k pesimismu, demotivaci. Žijí od koruny ke koruně a většinou ani nemají snahu něco zlepšit a takto vedou i své děti a ti pak v budoucím zaměstnání nejsou průbojní. Takže asi takto bych to shrnul.

J: „Moc děkuju, toto je myslím si velmi zajímavá myšlenka. Mám tu poslední otázku, ta je mířena opravdu přímo na Váš názor a co si myslíte. Pokud vezmeme studenta, který je ze slabší sociální vrstvy nebo studenta, který se během studia zadluží a nabídl mu práci v oboru, kde by měl menší mzdu. A ve stejný čas mu nabídl práci mimo obor ale podstatně větší mzdu, co si myslíte, kterou cestu by zvolil?“

D: „Tak toto je velmi těžká otázka, ale zajímavá. Já osobně si myslím, že peníze už v dnešním světě vládnu natolik, že by student vybral práci mimo obor za více peněz. Na jednu stranu u toho zadluženého studenta je to logické, aby měl co nejdříve splaceno volil bych to asi stejně a k oboru se vrátil později. Nicméně mě to samotného přivádí na myšlenku, kolik studentů vlastně zůstává ve svém vystudovaném oboru a když ho opouštějí tak. Pokud

tam totiž hrají roli finance, myslím si, že to není úplně dobře. Vemte si, studujete tady dejme tomu pět let nějaký obor třeba jako vy veřejnou správu a pak protože Vám nabídnou více peněz půjdete dělat cukrářku. To si nemyslím že je dobře, ti studenti musí být i motivováni k tomu, aby se nadále věnovali svému oboru, poté je právě nedostatek lidí na úřadě, nedostatek pedagogů, sester, a to bych mohl pokračovat do nekonečna. Protože je fakt, že vystudovaných v různých oborech máme dost. Ale zaměstnaných málo, tak kde je problém. Tady asi bude opravdu špatně nastavené to že lidé mají určitou vidinu peněz, která je snad co nejvyšší a za tím jdou i přes jejich touhy a vášně. Je to vlastně smutné, že jako stát nejsme schopni zabezpečit tak základní věc.“

J: „Dobře, moc Vám děkuji za všechny zodpovězené otázky a velmi zajímavý rozhovor. Ode mě je to vše, pokud nemáte ještě Vy něco na mě.“

D: „Mně bylo potěšením přispět k problematice, která je dlouho řešena, avšak nevyřešena. Takže nemáte vůbec za co děkovat. Já na Vás nic nemám, takže přeji pěkný večer. Mějte se hezky, na shledanou.“

J: „Ještě jednou děkuji, na shledanou.“

PŘÍLOHA P III: NÁVRH INFORMAČNÍ BROŽURY PRO STUDENTY UTB

<h3>UBYTOVACÍ STIPENDIUM</h3> <p>Kdy máš nárok na toto stipendium?</p> <ul style="list-style-type: none">• máš trvalé bydliště máš mimo okres Zlín• nepřekročil jsi standardní dobu studia• studuješ 1. bakalářský, magisterský, nebo doktorský studijní program• studuješ prezenční formou <p>O toto stipendium je nutné si zažádat.</p>	<h3>PROSPĚCHOVÉ STIPENDIUM</h3> <p>Kdy máš nárok na toto stipendium?</p> <ul style="list-style-type: none">• učení Ti není cizí• dosáhneš průměru, který stanoví fakulta• studuješ prezenčně• studuješ bakalářský nebo magisterský studijní program <p>O toto stipendium Ti bude přiznáno automaticky.</p>	<h2>FAME UTB</h2> <p>TRÁPÍ TĚ TVÁ FINANČNÍ SITUACE?</p> <p>NESTÍHÁŠ BRIGÁDY?</p> <p>VÍŠ O VŠECH MOŽNOSTECH, JAK SI FINANČNĚ VYPOMOCI PŘÍMO OD UTB?</p>
<h3>SOCIÁLNÍ STIPENDIUM</h3> <p>Kdy máš nárok na toto stipendium?</p> <ul style="list-style-type: none">• studuješ ve standardní době studia• pokud tvá rodina má nárok na příspěvek na dítě• doneseš originál písemného potvrzení od státní sociální podpory• žádost doneseš na studijní oddělení <p>O toto stipendium je nutné si zažádat.</p>	<h3>MIMOŘÁDNÉ STIPENDIUM</h3> <p>Kdy máš nárok na toto stipendium?</p> <ul style="list-style-type: none">• něco vynalezneš, nebo tvé výsledky přispívají k prohloubení znalostí• rozhodneš se vycestovat do zahraničí v rámci programů UTB• nečekaně ses dostal/a do mimořádně tíživé finanční situace• na celkovou podporu studia <p>O toto stipendium je nutné si zažádat.</p>	

(vlastní zpracování)

<h2>KDYŽ VŠICHNI MLUVÍ O NEMOŽNOSTECH, HLEDEJ MOŽNOSTI.</h2> <p>- TOMÁŠ BAŤA</p> <p>NA KOHO SE OBRÁTIT V PŘÍPADĚ DOTAZŮ? Na studijní oddělení Tvé fakulty:</p> <p>FT: studium@ft.utb.cz FAME: studium@fame.utb.cz FHS: studium@fhs.utb.cz FMK: studium@fmk.utb.cz FAI: studium@fai.utb.cz FLKŘ: studium@flkr.utb.cz</p>	 <p>Z kapek moře, z halerů miliony. - Tomáš Baťa</p>
<p>DALŠÍ INFORMACE NAJDEŠ NA:</p> <ul style="list-style-type: none">• utb.cz• akademickaporadna.utb.cz• stipendijní řád UTB• webových stránkách jednotlivých fakult	

(vlastní zpracování)